परिशिष्ट

परिशिष्ट - 1.1

(संदर्भः परिच्छेद 1.1; पृष्ठ 1)

महाराष्ट्राची सामान्य माहिती

निर्देशक	वर्ष	परिमाण	महाराष्ट्र	भारत
भौगोलिक क्षेत्र	2011	लाख चौरस किमी	3.08	32.87
लोकसंख्या	2024	कोटी	12.74	140.07
दशकातील लोकसंख्या वाढ प्रक्षेपण$	2014-24	*टक्केवारी*	9.62	11.26
लोकसंख्या घनता	2011	व्यक्ति प्रती चौरस किमी	365	382
	2024		413.89	426.09
साक्षरता दर	2011	*टक्केवारी*	82.30	73.0
बालमृत्यू दर	2020	प्रति 1000 जीवित जन्म	16	28
जन्माच्या वेळी आयुर्मान	2016-20	वर्षे	72.95	70.00
दारिद्रय रेषेखालील लोकसंख्या	2011-12	*टक्केवारी*	17.35	21.92
देशांतर्गत स्थूल उत्पन्न+	2022-23	₹ कोटीत	4044251	29535667
स्थूल राज्य उत्पन्नाचा चक्रवाढ वार्षिक विकास दर	2014-24	*टक्केवारी*	9.55	10.06
दरडोई स्थूल राज्य उत्पन्न	2022-23	₹ कोटीत	318560	211725
दरडोई स्थूल राज्य उत्पन्नाचा चक्रवाढ वार्षिक विकास दर	2014-24	*टक्केवारी*	8.56	8.89

स्त्रोत: केंद्रीय सांख्यिकी कार्यालय, सांख्यिकी आणि कार्यक्रम कार्यान्वयन मंत्रालय

महाराष्ट्राचे आर्थिक सर्वेक्षण 2023-24

$ राष्ट्रीय लोकसंख्या आयोग, आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्रालयाद्वारे लोकसंख्या प्रक्षेपणे

+ पहिला सुधारित अंदाज 2023-24

परिशिष्ट - 2.1

(संदर्भ: परिच्छेद 2.2; पृष्ठ 24)

राज्य शासनाच्या वित्तव्यवस्थेवर विदाची समय मालिका

(₹ कोटीत)

	2019-20		2020-21		2021-22		2022-23		2023-24	
भाग अ: जमा										
1. महसुली जमा	**283189.58**		**269467.91**		**333311.57**		**405677.93**		**430596.46**	
(i) कर महसूल	188947.57	(67)	164254.98	(61)	220927.13	(66)	277486.31	(68)	302343.37	(70)
कृषी उत्पन्नावरील कर	-	-	0.02	(0)	0.01	(0)	0	(0)	0	(0)
राज्य वस्तू आणि सेवा कर	82601.59	(44)	69948.56	(43)	97304.89	(44)	121255.55	(30)	141978.59	(33)
विक्री, व्यापार इत्यादींवरील कर	37785.54	(20)	33159.76	(20)	45924.13	(21)	54568.18	(13)	53380.47	(12)
राज्य उत्पादन शुल्क	15428.34	(8)	15089.38	(9)	17220.71	(8)	21507.02	(5)	23322.35	(5)
वाहनांवरील कर	8467.20	(4)	6655.12	(4)	9080.16	(4)	11740.42	(3)	12969.32	(3)
मुद्रांक व नोंदणी शुल्क	28706.55	(15)	25427.71	(15)	35593.58	(16)	45285.66	(11)	50824.48	(12)
जमीन महसूल	2154.55	(1)	2062.64	(1)	3064.66	(1)	2431.41	(1)	2689.76	(1)
माल व प्रवासी कर	773.39	(0)	13.30	(0)	393.53	(0)	1582.11	(0)	498.14	(0)
इतर कर	13030.41	(7)	11898.49	(7)	12345.46	(6)	19115.96	(5)	16680.26	(4)
(ii) करेतर महसूल	14297.00	(5)	15975.46	(6)	19306.70	(6)	16776.41	(4)	20857.94	(5)
(iii) केंद्रीय कर व शुल्कात राज्याचा हिस्सा	36219.64	(13)	36504.01	(14)	54318.06	(16)	60000.97	(15)	71349.75	(17)
(iv) केंद्र शासनाकडून सहाय्यक अनुदाने	43725.37	(15)	52733.46	(20)	38759.68	(12)	51414.24	(13)	36045.40	(8)
2. संकीर्ण भांडवली जमा	-		-		-		-		-	
3. कर्जे आणि अग्रिमांची वसुली	**1614.87**		**1612.35**		**1178.88**		**642.62**		**742.20**	
4. एकूण महसूल व ऋणेतर भांडवली जमा (1+2+3)	**284804.45**		**271080.26**		**334490.45**		**406320.55**		**431338.66**	
5. लोक ऋण जमा	**57153.41**		**118515.91**		**90586.61**		**94702.09**		**125987.52**	
देशांतर्गत ऋण (अर्थोपाय अग्रिमे आणि अधिकर्ष वगळून)	54459.30		72360.25		71863.03[#]		77336.95		115174.67	
अर्थोपाय, अग्रिमे व अधिकर्ष अंतर्गत निव्वळ व्यवहार	1757.61		31159.26		98.43		7129.25		166.85	
केंद्र शासनाकडून प्राप्त झालेली कर्जे व अग्रिमे	936.50		14996.40		18625.15		10235.89		10646.00	
6. आकस्मिक निधीतून विनियोजन	**7350.00**		**11500.00**		**0.00**		**200.00**		**-**	
7. आंतर-राज्य समायोजन	**-**		**-**		**-**		**-**		**-**	
8. एकत्रित निधीमध्ये एकूण प्राप्ती (4+5+6+7)	**349307.86**		**401096.17**		**425077.06**		**501222.64**		**557326.18**	
9. आकस्मिक निधी जमा	**15350.00**		**10500.00**		**0.00**		**200.00**		-	
10.लोक लेखे जमा	**119634.33**		**88531.23**		**119376.52**		**143466.93**		**136495.89**	
11. राज्याची एकूण जमा (8+9+10)	**484292.19**		**500127.40**		**544453.58**		**644889.57**		**693822.07**	

परिशिष्ट - 2.1 (पुढे चालू...) (₹ कोटीत)										
	2018-19		2019-20		2020-21		2021-22		2022-23	
भाग ब: खर्च										
12. महसुली खर्च (15 ची टक्केवारी)	**300305.21 (88.66)**		**310609.76 (90.65)**		**349685.89 (87.69)**		**407614.40 (86.00)**		**444350.46 (85.14)**	
सामान्य सेवा (व्याज प्रदानांसहित)	100050.28	(33)	103853.75	(33)	121745.32	(35)	130590.81	(32)	139874.71	(31)
सामाजिक सेवा	122947.33	(41)	122023.44	(39)	142523.26	(41)	163329.16	(40)	189224.05	(43)
आर्थिक सेवा	56043.43	(19)	64336.19	(21)	59454.77	(17)	80819.94	(20)	83363.03	(19)
सहाय्यक अनुदान व अंशदान	21264.17	(7)	20396.38	(7)	25962.54	(7)	32874.49	(8)	31888.67	(7)
13. भांडवली खर्च (15 ची टक्केवारी)	**36415.57 (10.75)**		**29686.70 (8.66)**		**46670.39 (11.70)**		**61643.61 (13.00)**		**72573.40 (13.90)**	
सामान्य सेवा	1250.45	(3)	1496.39	(5)	2681.21	(6)	3526.56	(6)	5579.89	(8)
सामाजिक सेवा	4288.07	(12)	3593.24	(12)	4082.09	(9)	9134.20	(15)	15243.68	(21)
आर्थिक सेवा	30877.05	(85)	24597.07	(83)	39907.09	(86)	48982.85	(79)	51749.83	(71)
14. कर्जे व अग्रिमांचे संवितरण (15 ची टक्केवारी)	**1969.86 (0.58)**		**2341.85 (0.68)**		**2436.03 (0.61)**		**4664.41 (0.98)**		**4974.16 (0.95)**	
15. एकूण (12+13+14)	**338690.64**		**342638.31**		**398792.31**		**473922.42**		**521898.02**	
16. लोक ऋणाची परतफेड	**24625.85**		**57586.54**		**36033.09**		**44795.04**		**40816.83**	
देशांतर्गत ऋण (अर्थोपाय अग्रिमे व अधिकर्ष वगळून)	21848.99		25456.27		34819.66		36634.32		38102.46	
अर्थोपाय अग्रिमे व अधिकर्ष अंतर्गत निव्वळ व्यवहार	1757.61		31159.26		98.43		7129.25		166.85	
केंद्र शासनाकडून[1] कर्जे व अग्रिमे	1019.25		971.01		1115.00		1031.47		2547.52	
17. आकस्मिक निधीत विनियोजन	**16350.00**		**1500.00**		**0.00**		**200.00**		**0.00**	
कंसातील आकडे प्रत्येक उप-शीर्षाच्या बेरजेची टक्केवारी (पूर्णांकित) दर्शवितात.										

1 भारतीय रिझर्व्ह बँकेकडून घेतलेले अर्थोपाय अग्रिमे समाविष्ट आहेत

निम्न पूर्णांकन

परिशिष्ट - 2.1 (पुढे चालू...) (₹ कोटीत)					
	2018-19	2019-20	2020-21	2021-22	2022-23
18.एकत्रित निधीतून एकूण संवितरण (15+16+17)	378666.49	401724.85	434825.40	518917.46	562714.85
19.आकस्मिक निधीतून संवितरण	16350.00	11500.00	0.00	200.00	0.00
20.लोक लेखे संवितरण	100329.25	74787.55	100533.18	121973.69	123351.19
21.राज्याकडून एकूण संवितरण (18+19+20)	486345.74	488012.40	535358.58	641091.15	686066.04
भाग क: तूट					
22. महसुली तूट (-)/ आधिक्य (+) (1-12)	-17115.63	-41141.85	-16374.32	-1936.47	-13754
23. राजकोषीय तूट (-)/ आधिक्य (+) (4-15)	-53886.19	-71558.05	-64301.86	-67601.87	-90559.36
24. प्राथमिक तूट (-)/ आधिक्य (+) (23-25)	-20325.46	-34588.28	-24143.82	-25912.71	-44907.45
भाग ड: इतर माहिती					
25.व्याज प्रदाने (महसुली खर्चामध्ये समाविष्ट)	33560.73	36969.77	40158.04	41689.16	45651.91
26.स्थानिक संस्था इत्यादिंना वित्तीय सहाय्य	134204.89	133781.27	154772.86	187789.89	204868.86
27.अर्थोपाय अग्रिमे/अधिकर्षाचा लाभ घेतला (दिवस)					
अर्थोपायाचा लाभ (दिवस)	Nil	Nil	1	Nil	Nil
अधिकर्षाचा लाभ (दिवस)	91	91	0	91	91
28. अर्थोपाय अग्रिमे/ अधिकर्ष यावरील व्याज	0.35	15.74	0.01	1.55	0.02
29.स्थूल राज्य उत्पन्न	2656806	2610651+++	3144138++	3645884+	4044251$
30.प्रलंबित राजकोषीय दायित्व (वर्ष-अखेर)	479899.14	548176.45	606295.26	660753.73	758260.94
31.प्रलंबित हमी (वर्ष-अखेर) (व्याजासहित)	41279.47	41775.48	51263.35	49632.84	85896.94
32.कमाल रक्कमेची हमी (वर्ष-अखेर)	58661.22	85717.46	81751.13	81751.13	120308.40

परिशिष्ट - 2.1 (समाप्त) (₹ कोटीत)					
	2018-19	2019-20	2020-21	2021-22	2022-23
भाग ईः राजकोषीय आरोग्य निदर्शक					
I साधनसंपत्ती एकत्रीकरण					
स्वतःचा कर महसूल/स्थूल राज्य उत्पन्न	7.11	6.29	7.03	7.61	7.48
स्वतःचा करेतर महसूल/ स्थूल राज्य उत्पन्न	0.54	0.61	0.61	0.46	0.52
केंद्रीय हस्तांतरण/स्थूल राज्य उत्पन्न	1.36	1.40	1.73	1.65	1.76
II खर्चाचे व्यवस्थापन					
एकूण खर्च/स्थूल राज्य उत्पन्न	12.75	13.12	12.68	13.00	12.90
एकूण खर्च/महसुली जमा	119.60	127.15	119.65	116.82	121.20
महसुली खर्च/एकूण खर्च	88.67	90.65	87.69	86.01	85.14
सामाजिक सेवांवरील खर्च/एकूण खर्च	37.99	37.24	37.23	37.03	39.66
आर्थिक सेवांवरील खर्च/एकूण खर्च	25.67	26.00	24.94	27.58	26.20
भांडवली खर्च/एकूण खर्च	10.75	8.66	11.70	13.01	13.91
सामाजिक व आर्थिक सेवांवरील भांडवली खर्च/एकूण खर्च	10.38	8.23	11.03	12.26	12.84
शैक्षणिक, क्रीडा, कला व संस्कृती/एकूण खर्च	18.47	18.19	17.24	17.20	17.65
आरोग्य व कुटुंब कल्याण/एकूण खर्च	4.34	4.99	5.28	4.30	4.63
III राजकोषीय असमतोलांचे व्यवस्थापन					
महसुली तूट/स्थूल राज्य उत्पन्न	-0.64	-1.58	-0.52	-0.05	-0.34
राजकोषीय तूट/स्थूल राज्य उत्पन्न	-2.03	-2.74	-2.05	-1.85	-2.24
प्राथमिक तूट (आधिक्य)/स्थूल राज्य उत्पन्न	-0.76	-1.32	-0.77	-0.71	-1.11
महसुली तूट (आधिक्य)/राजकोषीय तूट	31.76	57.49	25.46	2.86	15.19
IV राजकोषीय दायित्वांचे व्यवस्थापन					
राजकोषीय दायित्व/स्थूल राज्य उत्पन्न	18.06	21.00	19.28	18.12	18.75
राजकोषीय दायित्व/महसुली जमा	169.46	203.43	181.90	162.88	176.10
V इतर राजकोषीय आरोग्य निदर्शक					
गुंतवणुकीवर परतावा	0.03	0.23	0.05	0.02	0.03
आर्थिक मत्ता/दायित्व	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8
स्त्रोतः संबंधित वर्षांचे वित्त लेखे					

परिशिष्ट - 2.2

(संदर्भः परिच्छेद 2.3.2.2, 2.3.2.3; पृष्ठ 29, 33)

राज्याचे राजकोषीय प्राधान्य

गुणोत्तर	2022-23			2023-24		
	अखिल भारत	सामान्य राज्ये	महाराष्ट्र	अखिल भारत	सामान्य राज्ये	महाराष्ट्र
एकूण खर्च/स्थूल राज्य उत्पन्न	16.46	15.78	13.00	16.22	15.66	12.90
महसुली खर्च/एकूण खर्च	84.70	84.78	86.01	83.40	83.50	85.14
भांडवली खर्च/एकूण खर्च	15.26	15.22	13.99	16.60	16.50	14.86
एकुण प्राप्ती/स्थूल राज्य उत्पन्न	18.68	17.88	13.55	19.02	18.28	13.78
महसुली जमा/एकूण जमा	73.05	73.04	82.14	69.36	69.36	77.28
भांडवली खर्च/एकूण जमा	26.95	26.96	17.86	30.64	30.64	22.72
सामाजिक क्षेत्र खर्च/एकूण खर्च	38.17	38.11	37.03	37.84	37.92	39.66
आर्थिक क्षेत्र खर्च/एकूण खर्च	28.76	29.17	27.58	29.60	30.01	26.20

वित्तीय माहिती	2022-23 ते 2023-24 वाढ		
	अखिल भारत	सामान्य राज्यांची सरासरी	महाराष्ट्र
महसुली जमा	7.9	8.19	6.14
स्वतःचा महसुली कर	10.7	10.58	8.96
करेतर महसूल	14.0	14.62	24.33
केंद्रीय कर व शुल्कात राज्याचा हिस्सा	19.1	19.11	18.91
भारत सरकारकडून सहाय्यक अनुदान	-18.8	-21.89	-29.89
एकूण जमा	13.6	13.92	12.81
महसुली खर्च	8.3	8.90	9.01
भांडवली खर्च	19.7	19.85	17.73
कर्ज व अग्रिमाचे संवितरण	-29.0	-28.93	6.65
एकूण खर्च	10.0	10.56	10.12
शिक्षणावर महसुली खर्च	4.9	5.11	11.95
आरोग्य आणि कुटुंब कल्याणावर महसुली खर्च	8.6	10.34	8.12
वेतन व मजुरी यावरील महसुली खर्च	6.9	7.52	31.60
निवृत्ती वेतनावर महसुली खर्च	5.9	6.27	3.71
अर्थसहाय्यावर महसुली खर्च	8.4	8.61	11.36

स्त्रोतः संबंधित वर्षांचे वित्तीय लेखे

परिशिष्ट - 3.1 (*संदर्भः परिच्छेद 3.1; पृष्ठ 93*) **अर्थसंकल्पाशी संबंधित महत्त्वाच्या संज्ञाची शब्दावली**	
1	**वर्षाचे 'लेखे' किंवा 'प्रत्यक्ष'**- 1 एप्रिल रोजी सुरू होणाऱ्या आणि पुढील वर्षाच्या 31 मार्च रोजी संपणाऱ्या आर्थिक वर्षातील जमा आणि संवितरणाच्या रकमा ज्या अंतिमतः लेखांकन प्राधिकाऱ्याच्या पुस्तकांमध्ये (नियंत्रक व महालेखापरीक्षकांद्वारे लेखापरीक्षा केल्याप्रमाणे) नोंदवल्या गेल्या आहेत. तात्पुरत्या लेख्यांचा संदर्भ लेखापरीक्षण न झालेल्या लेख्यांशी आहे
2	**योजनेचे 'प्रशासकीय मान्यता' प्रस्ताव किंवा कार्य**- सक्षम प्राधिकाऱ्याद्वारे खर्च करण्याच्या प्रयोजनाकरिता औपचारिक स्वीकृति. अर्थसंकल्पात निधीच्या तरतुदीनुसार कार्याकरिता आर्थिक मंजुरी म्हणून प्रशासकीय मान्यता जारी केले आहे त्या विशिष्ट वर्षाकरिता उपयोगात आणले जाते.
3	**'वार्षिक वित्तीय विवरणपत्र'**- याला अर्थसंकल्प म्हणून सुद्धा संबोधले जाते, प्रत्येक वित्तीय वर्षाकरिता केंद्र/राज्य शासनाचे अंदाजित जमा आणि खर्चाचे विवरणपत्र, जे संसद/राज्य विधिमंडळ यांचे समक्ष ठेवले जाते.
4	**'विनियोजन'**- विनियोजनाच्या विविध प्राथमिक घटकातंर्गत संसद/विधीमंडळ यांचे द्वारे प्राधिकृत रक्कम अथवा त्याचा काही भाग संवितरण अधिकाऱ्याच्या ताब्यात असतो.
5	**'भारित खर्च'-**संविधानाच्या तरतुदी अंतर्गत जो खर्च विधीमंडळासमक्ष दत्तमत म्हणून प्रस्तुत केला जात नाही.
6	**'भारत/राज्याचा एकत्रित निधी'**- संघ/राज्य शासनाचा संपूर्ण महसूल, त्या अनुषंगाने काढलेले कर्ज आणि कर्जाची परतफेड म्हणून प्राप्त झालेली रक्कम मिळून भारत/राज्याचा एकत्रित निधी तयार होतो. संविधानामध्ये प्रदान केलेल्या रितीनुसार आणि प्रयोजनाकरिता तसेच कायद्याच्या व्यतिरिक्त कोणतीही रक्कम या निधीमधून विनियोजित करता येऊ शकत नाही.
7	**'आकस्मिकता निधी'**- हा अग्रधन स्वरूपातील रोखीचा अग्रिम आहे. आकस्मिक निधीचा उद्देश वर्षादरम्यान अकल्पित खर्च भागविण्याकरिता, ज्याची अधिकृतता संसद/राज्य विधिमंडळाद्वारे प्रलंबित आहे, त्या करिता कार्यकारी/शासनाला अग्रिमाचे प्रदान करण्याचा आहे. संसद/विधिमंडळ यांचे द्वारे पुरवणी मागण्या मंजुरी अनुसार आहरित रक्कम आकस्मिकता निधीमध्ये परतफेड केली जाते.
8	**'नियंत्रक अधिकारी (अर्थसंकल्प)'**- म्हणजे असा अधिकारी ज्याला विभागाने खर्च करण्याच्या किंवा महसुलाच्या संकलनावर नियंत्रण ठेवण्याची जबाबदारी सोपविलेली असते. ह्या संज्ञेमध्ये विभागाचे प्रमुख आणि प्रशासक सुद्धा अंतर्भूत असतात.
9	**'आहरण आणि संवितरण अधिकारी'**- म्हणजे कार्यालयाचे प्रमुख किंवा अन्य इतर अधिकारी ज्याला राज्य शासनाच्या वित्त विभागाने देयके आहरित करणे आणि राज्य शासनाच्या वतीने प्रदान करण्याकरिता नियुक्त केले आहे. ह्या संज्ञेमध्ये कार्यालयाचे प्रमुख सुद्धा अंतर्भूत आहेत जिथे ते स्वतः असे कार्य करीत असतात.
10	**'अतिरिक्त अनुदान'**- अतिरिक्त अनुदान म्हणजे मूळ/पुरवणी अनुदानाद्वारे तरतुदीला परवानगी असलेल्या तरतुदीपेक्षा जास्त खर्चाची रक्कम, ज्यासाठी संविधानाच्या अनुच्छेद 115/205 अंतर्गत अतिरिक्त अनुदानाला संसद/विधीमंडळ यांचेकडून नियमितीकरण प्राप्त करणे आवश्यक आहे.
11	**'नवीन सेवा'**- संविधानाच्या अनुच्छेद 115(1)(अ)/205(1)(अ) मध्ये उपबंधित आहे की, नवीन सेवा म्हणजे नवीन धोरणात्मक निर्णयामुळे उद्भवलेला खर्च, जो पहिले संसद/राज्य विधीमंडळाला सूचित केला नव्हता, ज्यात नवीन क्रियाकलाप अथवा गुंतवणुकीचे नवीन रूप समाविष्ट आहे.
12	**'सेवेचे नवीन साधन'**- सेवेच्या नवीन साधनाचा अर्थ म्हणजे विद्यमान क्रियाकलापांच्या महत्त्वपूर्ण विस्तारामुळे होणारा तुलनेत मोठा खर्च.

परिशिष्ट - 3.1 (समाप्त)	
13	**'लोक लेखा'**-म्हणजे संविधानाच्या अनुच्छेद 266(2) नुसार लोक लेखा. जमा आणि संवितरण जसे ठेव, राखीव निधी, वित्तप्रेषण इत्यादी जे एकत्रित निधीचा भाग होत नाही, ते लोक लेख्यात अंतर्भूत केले जातात. लोक लेख्यामधून संवितरण हे संसद/विधीमंडळाच्या मतांच्या अधीन नाही कारण पैसा भारताच्या/राज्याच्या एकत्रित निधीमधून काढला जात नाही.
14	**'पुनर्विनियोजन'**– म्हणजे विनियोजनाच्या एका घटकाची बचत ही दुसऱ्या घटकामध्ये समान अनुदान किंवा भारित विनियोजना अंतर्गत अतिरिक्त खर्च भागविण्याकरिता, सक्षम प्राधिकाऱ्याद्वारे हस्तांतरित करणे.
15	**'सुधारित अंदाज'**– म्हणजे आर्थिक वर्षाचे संभाव्य जमा किंवा खर्चाचे अंदाज जे अगोदर नोंदणी झालेल्या व्यवहारासंदर्भात आहे तसेच आधीच जारी केलेल्या आदेशांच्या संदर्भात उर्वरित वर्षाबद्दल असतील, त्या वर्षादरम्यान तयार केले जातात.
16	**'अनुदानाकरिता पुरवणी मागण्या'**– अनुदानाच्या पुरवणी मागण्या म्हणजे विधीमंडळासमोर ठेवलेल्या पुरवणी मागण्यांचे निवेदन, त्या वर्षाच्या वार्षिक वित्तीय विवरणपत्रात अधिकृत केलेल्या आर्थिक वर्षाच्या आणि त्याहून अधिक खर्चाच्या आवश्यकतेच्या पुढील खर्चाची अंदाजे रक्कम दर्शविणे. पुरवणी मागणी प्रतिकात्मक (टोकन), तांत्रिक किंवा मूलभूत/रोख असू शकते.
17	**पुरवणी रोख** मूळ अंदाजपत्रकीय तरतुदीपेक्षा जास्त असते, परिणामी मागणी/अनुदानाच्या वाटपामध्ये वाढ होते. हा अंतिम उपाय म्हणून आणि यथायोग्य कार्यासक्ती याद्वारे प्राप्त केला पाहिजे. सध्या ही पद्धती शासनाने अनुसरली आहे.
18	प्रत्येक मागणीमध्ये चार विभाग असतात जसे, महसूल दत्तमत, महसूल भारीत, भांडवली दत्तमत, भांडवली भारीत. **तांत्रिक पुरवणी,** विधीमंडळाची मान्यता प्राप्त झाल्यानंतर एका विभागाची बचत दुसऱ्या विभागात वापर करण्याची परवानगी असते.
19	**प्रतिकात्मक (टोकन) पुरवणी** हे अनुदानातील त्याच विभागात बचतीच्या वापराची परवानगी देते.
20	**'मुख्य शीर्ष'**– लेख्यांचे मुख्य शीर्ष म्हणजे राज्याच्या जमा आणि संवितरणाच्या नोंदी आणि वर्गीकरण करण्याकरिताचे प्रयोजन. मुख्य शीर्ष विशेषतः एकत्रित निधी अंतर्गत असते, जे सामान्यतः शासनाचे कार्य जसे कृषी, शिक्षा, आरोग्य इत्यादिशी संलग्न असते.
21	**'उप मुख्य शीर्ष'**– उप मुख्य शीर्ष म्हणजे जेव्हा गौण शीर्ष असंख्य असतात आणि सहजपणे अशा दरम्यानचे शीर्ष एकत्रितपणे गटबद्ध केले जाऊ शकतात, तेव्हा मुख्य शीर्ष आणि त्याखालील गौण शीर्ष यांच्या दरम्यान ओळखले जाणारे एक दुय्यम शीर्ष.
22	**'गौण शीर्ष'**– म्हणजे मुख्य शीर्ष किंवा उप मुख्य शीर्षाचे दुय्यम शीर्ष. गौण शीर्ष हे मुख्य शीर्षाचे दुय्यम शीर्ष म्हणून ओळखले जाते, जे मुख्य शीर्षाचे उद्दिष्ट साध्य करण्यासाठी हाती घेतलेल्या कार्यक्रमाचे प्रतिनिधित्व करते.
23	**'उप शीर्ष'**– म्हणजे लेख्याचे घटक जे गौण शीर्षालगतचे दुय्यम शीर्ष जे साधारणतः गौण शीर्ष किंवा कार्यक्रमाअंतर्गत योजना किंवा संघटनेला दर्शविते.
24	**'मुख्य काम'**– म्हणजे मूळ काम, अंदाजित किंमत ज्यामध्ये विभागीय शुल्क अंतर्भूत जी शासनाने वेळोवेळी अधिसूचित केलेल्या किंमतीपेक्षा जास्त
25	**'गौण कामे'**– म्हणजे मूळ काम, ज्यामधे विभागीय शुल्क अंतर्भूत नाही जे शासनाने वेळोवेळी अधिसूचित केलेल्या किंमतीपेक्षा जास्त नाही
26	**'सुधारित अनुदान किंवा विनियोजन'**– विनियोजनामधील कोणत्याही उप-शीर्षाला नियत केलेली एकूण रक्कम जी पुनर्विनियोजनानंतर लागू होते किंवा सक्षम प्राधिकारीद्वारे अतिरिक्त किंवा पुरवणी अनुदानाला मंजुरी.

अ. क्र.	अनुदान क्र.	तपशील	मूळ	पुरवणी	प्रत्यक्ष खर्च	मूळ तरतूदीपैकी बचत
परिशिष्ट - 3.2 *(संदर्भः परिच्छेद 3.3.1; पृष्ठ 99)* **2023-24 दरम्यान अतिरिक्त पुरवणी तरतुदींसह (₹ 10 कोटी आणि अधिक) बंद झालेली अनुदाने/विनियोजन** (₹ कोटीत)						
महसुली दत्तमत						
1	ए04	सचिवालय आणि संकीर्ण सर्वसाधारण सेवा	1538.26	71.93	669.91	868.34
2	ए05	सामाजिक सेवा	465.95	27.19	261.82	204.13
3	ए07	नागरी विमान चालन	575.88	85.00	469.32	106.56
4	बी01	पोलिस प्रशासन	26513.59	321.68	21462.90	5050.68
5	बी02	राज्य उत्पादन शुल्क	249.22	10.51	238.24	10.98
6	बी08	पुरनियंत्रण आणि जल:निस्सारण	12.00	28.00	2.40	9.60
7	सी01	महसूल आणि जिल्हा प्रशासन	3440.51	700.94	3072.94	367.57
8	सी03	व्याज प्रदाने	0.00	458.26	0.00	0.00
9	सी06	नैसर्गिक आपत्तीच्या निवारणासाठी सहाय्य	12273.79	1762.02	10083.94	2189.85
10	सी07	वने	4003.00	42.61	2943.66	1059.35
11	डी04	पशुसंवर्धन	1698.02	99.28	1462.39	235.63
12	एफ02	नगर विकास व इतर प्रगत सेवा	16817.61	4318.43	14420.40	2397.20
13	जी05	कोषागार व लेखाप्रशासन	507.22	16.20	448.56	58.66
14	एच03	गृहनिर्माण	436.22	188.67	372.30	63.92
15	एच05	मार्ग व पूल	8090.41	214.00	6587.32	1503.08
16	एच06	सार्वजनिक बांधकामे आणि प्रशासकीय व कार्याचालन इमारती	3502.99	210.04	2980.35	522.64
17	आय03	पाटबंधारे, वीज व इतर आर्थिक सेवा	2426.87	24.31	1780.48	646.39
18	जे02	सचिवालयीन व इतर सामाजिक व आर्थिक सेवा	291.65	27.70	271.43	20.23
19	के04	कामगार, सेवायोजन व कौशल्याविकास	387.03	15.41	238.95	148.08
20	एल02	जिल्हा प्रशासन	8372.66	525.60	7573.63	799.03
21	ओ03	ग्रामीण रोजगार	4142.03	200.00	2255.06	1886.97
22	ओ07	सचिवालयीन आर्थिक सेवा	221.14	40.00	174.09	47.05
23	कयू03	गृहनिर्माण	2947.75	193.94	2438.05	509.70
24	आर01	वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य	14524.40	2189.05	13297.41	1226.99
25	एस01	वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य	5196.63	740.40	4932.68	263.95
26	टी05	जनजाती क्षेत्र विकास उप योजनेवरील महसुली खर्च	13101.03	2924.26	10481.65	2619.39
27	डब्ल्यू02	सर्वसाधारण शिक्षण	10204.01	225.49	9580.54	623.47
28	डब्ल्यू03	तंत्रशिक्षण	2466.01	35.00	2384.36	81.65
29	डब्ल्यू04	कला व संस्कृती	432.16	22.84	388.69	43.47
30	वाय02	पाणी पुरवठा व स्वच्छता	7711.64	9429.07	6770.43	941.21
31	झेडए02	सचिवालय व इतर सामाजिक सेवा	3145.97	10.46	2125.77	1020.19
32	झेडसी01	संसद/राज्य/संघराज्य क्षेत्र विधान मंडळे	608.62	71.36	367.04	241.58

परिशिष्ट - 3.2 (समाप्त)

(₹ कोटीत)

अ. क्र.	अनुदान क्र.	तपशील	मूळ	पुरवणी	प्रत्यक्ष खर्च	मूळ तरतूदीपैकी बचत
33	झेडएच03	पाटबंधारे, वीज व इतर आर्थिक सेवा	685.08	58.46	489.63	195.45
		एकूण	**156989.35**	**25288.11**	**131026.34**	**25962.99**
भांडवली दत्तमत						
34	डी09	मत्स्य व्यवसायावरील भांडवली खर्च	172.77	21.52	125.87	46.91
35	एफ07	नगरविकासासाठी कर्जे	5502.00	569.28	2416.42	3085.58
36	एच08	सार्वजनिक बांधकामे आणि प्रशासकीय व कार्याचालन इमारतींवरील भांडवली खर्च	4146.26	775.01	3367.17	779.09
37	आय05	पाटबंधाऱ्यावरील भांडवली खर्च	16588.08	1528.47	14689.36	1898.71
38	के09	आर्थिक व सामाजिक सेवांवरील भांडवली खर्च	82.51	20.00	42.81	39.70
39	के11	ऊर्जा प्रकल्पांवरील भांडवली खर्च	3137.26	32.13	2362.07	775.19
40	एल07	ग्रामविकासावरील भांडवली खर्च	5924.98	184.15	4242.14	1682.84
41	ओ10	इतर ग्रामविकासावरील भांडवली खर्च	6346.15	160.00	2313.58	4032.57
42	आर03	वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्यसेवांवरील भांडवली खर्च	47.15	365.00	22.34	24.81
43	डब्ल्यू08	इतर सामाजिक सेवांवरील भांडवली खर्च	5.10	469.38	0.00	5.10
44	झेडएच05	पाटबंधाऱ्यांवरील भांडवली खर्च	4000.84	150.00	3596.65	404.19
		एकूण	**45953.10**	**4274.94**	**33178.41**	**12774.69**
		एकूण बेरीज	**202942.45**	**29563.05**	**164204.75**	**38737.68**

स्त्रोत: विनियोजन लेखे 2023-24

परिशिष्ट - 3.3

(संदर्भ: परिच्छेद 3.3.3; पृष्ठ 100)

2023-24 दरम्यान निधीचे विनाकारण पुनर्विनियोजन

(₹ कोटीत)

अनु क्र.	मागणी	उपशीर्ष	तपशील	मूळ	पुरक अनुदान	पुनर्विनियोजित	एकूण	प्रत्यक्ष खर्च	बचत
1	ई02	2202-01-196-A017	महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम,1961 याच्या कलाम 182 अन्वये जिल्हा परिषदांना सप्रयोजन अनुदाने (अनिर्वाय)	28541.09	4861.76	18.91	33421.76	32297.34	1124.42
2	बी01	2055-00-108-009	शहर पोलीस-आस्थापना	4209.50	93.26	0.54	4303.30	3414.86	888.44
3	एन03	2225-01-789 F08	भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर सामाजिक विभाग योजना (अनुसूचित. जाती. उपयोजना)	1596.57	0.00	74.77	1671.34	1157.26	514.08
4	आय05	4700-80-190-012	पाटबंधारे यावरील भांडवली खर्च	1198.26	0.00	158.16	1198.26	898.69	299.56
5	ई02	2202-01-106-I61	समग्र शिक्षा अभियान (सर्वसाधारण) (राज्य हिस्सा 40%) (कार्यक्रम)	874.48	0.00	38.82	913.30	708.14	205.16
6	आय05	4700-80-190-034	पाटबंधारे यावरील भांडवली खर्च	1625.18	0.00	67.84	1625.18	1422.49	202.69
7	एक्स01	2236-02-101-194	अंगणवाडी सेवा (अतिरिक्त राज्य हिस्सा 100 टक्के)	438.42	608.99	34.49	1081.90	920.26	161.64
8	आय05	4700-80-190-013	पाटबंधारे यावरील भांडवली खर्च	393.50	0.00	20.08	393.50	243.71	149.79
9	एन03	2225-01-277-334	अनुसूचित जातीतील मुले व मुली यांच्याकरिता शासकीय वसतिगृहे सुरू करणे व त्यांचे परिरक्षण (नवीन वसतिगृहे)	400.00	0.00	37.62	437.62	291.84	145.78

परिशिष्ट - 3.3 (पुढे चालू........)

(₹ कोटीत)

अनु क्र.	मागणी	उपशीर्ष	तपशील	मूळ	पुरक अनुदान	पुनर्विनियोजित	एकूण	प्रत्यक्ष	बचत
10	टी05	2225-02-796 D72	मुलांसाठी व मुलींसाठी शासकीय वसतीगृहे (राज्य स्तरीय योजना)	546.61	0.00	6.03	552.64	408.98	143.66
11	आय05	4700-80-190-010	पाटबंधारे यावरील भांडवली खर्च	490.52	0.00	38.33	490.52	367.26	123.26
12	टी05	2225-02-796-D94	भारत सरकारची मॅट्रीकोत्तर शिष्यवृत्ती (जिल्हा स्तरीय योजना)	100.00	50.00	40.12	190.12	108.01	82.11
13	बी01	2014-00-114-002	संचालक, सरकारी अभियोग	205.14	23.04	2.00	230.18	158.55	71.63
14	आय03	2701-80-001-995	पाटबंधारे, वीज आणि इतर आर्थिक सेवा	105.85	0.00	1.25	105.85	51.30	54.55
15	डब्ल्यू 02	2202-03-102-G95	विधी विद्यापीठाचा विकास	180.15	0.00	33.26	213.41	159.37	54.04
16	डब्ल्यू 04	2205-00-105-029	मध्यवर्ती, जिल्हा व तालुका ग्रंथालयांना सहाय्य	141.00	20.39	3.05	164.44	116.02	48.42
17	बी01	2055-00-003-002	पोलीस प्रशिक्षण विद्यालये	211.15	4.17	0.71	216.03	173.40	42.63
18	बी01	2055-00-101 043	गुप्त वार्ता विभाग	370.01	0.00	1.50	371.51	333.56	37.95
19	एक्स01	2235-02-102 C22	बेबी केअर किट योजना	120.00	0.00	36.00	156.00	120.00	36.00
20	झेडसी01	2011-02-103 007	महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय	116.99	0.00	0.25	117.24	83.63	33.61
21	बी01	2055-00-001-001	पोलीस निरीक्षणालय	229.20	0.00	9.00	238.20	205.00	33.20
22	आय05	4702-80-190-762	पाटबंधारे यावरील भांडवली खर्च	128.78	0.00	16.68	128.78	96.58	32.20

परिशिष्ट - 3.3 (पुढे चालू........)

(₹ कोटीत)

अनु क्र.	मागणी	उपशीर्ष	तपशील	मूळ	पुरक अनुदान	पुनर्विनियोजित	एकूण	प्रत्यक्ष	बचत
23	ई04	4202-01-201-649	राज्यात आदर्श शाळा विकसित करणे	199.40	0.00	22.45	221.85	189.95	31.90
24	सी07	2406-02-110-077	वने	129.66	0.00	0.16	129.66	97.80	31.86
25	जी01	2040-00-101 005	विक्रीकर विभाग	775.22	4.50	7.50	787.22	755.54	31.68
26	सी07	2406-01-001-852	वने	162.46	0.00	0.08	162.46	131.03	31.43
27	डब्ल्यू 02	2202-03-103 077	शासकीय कला महाविद्यालये	141.17	12.87	0.04	154.08	122.78	31.30
28	एन03	2225-01-277 ए028	अनुसूचित जातीतील मुले व मुली यांच्याकरिता असलेल्या शासकीय वसतिगृहांचे परिरक्षण	110.00	0.00	17.34	127.34	97.38	29.96
29	जी05	2054-00-097 010	कोषागार आस्थापना	193.16	0.00	0.15	193.31	171.10	22.21
30	सी10	4406-01-070-002	आर्थिक सेवांवरील भांडवली खर्च	100.00	0.00	1.60	100.00	81.47	18.53
31	एस01	2210-06-104 272	अन्न व औषध प्रशासन	63.16	3.70	0.34	67.20	51.94	15.26
32	सी07	2406-01-001-004	वने	52.79	0.00	0.02	52.79	38.20	14.59
33	सी07	2406-01-101-018	वने	87.98	0.00	0.08	87.98	74.60	13.38
34	व्ही02	3451-00-090 297	ई-गव्हर्नन्स कार्यक्रम (वस्त्रोद्योग)	16.32	0.00	0.02	16.34	2.98	13.36
35	आय05	4701-80-001-676	पाटबंधारे यावरील भांडवली खर्च	39.62	0.00	0.07	39.62	27.26	12.36

परिशिष्ट - 3.3 (समाप्त)

(₹ कोटीत)

अनु क्र.	मागणी	उपशीर्ष	तपशील	मूळ	पुरक अनुदान	पुनर्विनियोजित	एकूण	प्रत्यक्ष	बचत
36	सी07	2406-01-105-047	वने	82.91	0.00	0.19	82.91	71.19	11.72
37	डब्ल्यू02	2202-02-105 029	शासकीय शिक्षणशास्त्र महाविद्यालये	36.74	0.64	0.08	37.46	26.17	11.29
38	आय05	4701-80-190-J14	पाटबंधारे यावरील भांडवली खर्च	28.80	0.00	4.32	28.80	17.78	11.02
39	झेडडी02	2205-00-102 153	पारंपारिक कला व कलापथकांना सहायक अनुदान	3.25	8.84	8.84	20.93	10.18	10.75
40	जी05	2054-00-096 - 008	अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई	45.55	0.00	0.01	45.56	35.55	10.01

स्त्रोत: तपशीलवार विनियोजन लेखे 2023-24

परिशिष्ट - 3.4

(संदर्भ: परिच्छेद 3.3.4; पृष्ठ 102)

प्रत्येकी ₹ 10 कोटींपेक्षा जास्त आणि एकूण तरतुदींपेक्षा 20 टक्क्यांपेक्षा जास्त बचत दर्शविणारे अनुदान/विनियोजन

(₹ कोटीत)

अनु क्र.	अनुदान क्र.	तपशील	मूळ	पुरवणी	एकूण तरतूद	प्रत्यक्ष	बचत	प्रत्यार्पित रक्कम
महसुली (दत्तमत)								
1.	ए01	राज्यपाल व मंत्रिमंडळ	37.47	0.00	37.47	24.27	13.20	13.29
2.	ए04	सचिवालय व संकीर्ण सर्वसाधारण सेवा	1538.26	71.93	1610.19	669.91	940.28	93.91
3.	ए05	सामाजिक सेवा	465.95	27.19	493.14	261.82	231.32	30.26
4.	ए06	माहिती व प्रसिद्धी	599.25	0.00	599.25	236.71	362.54	362.97
5.	ए07	नागरी विमानचालन	575.88	85.00	660.88	469.32	191.56	0.00
6.	बी01	पोलीस प्रशासन	26513.59	321.68	26835.27	21462.90	5372.37	2.42
7.	बी03	परिवहन प्रशासन	4033.85	2009.54	6043.39	4721.87	1321.52	1321.39
8.	सी01	महसूल व जिल्हा प्रशासन	3440.51	700.94	4141.45	3072.94	1068.51	1093.00
9.	सी04	सचिवालय व इतर सर्वसाधारण सेवा	78.93	2.84	81.77	62.21	19.56	19.54
10.	सी06	नैसर्गिक आपत्तीच्या निवारणासाठी सहाय्य	12273.79	1762.02	14035.81	10083.94	3951.87	3951.69
11.	सी07	वने	4003.00	42.61	4045.61	2943.66	1101.95	1100.07
12.	डी05	दुग्धव्यवसाय विकास	380.68	210.63	591.31	445.11	146.20	145.56
13.	डी07	सचिवालय व इतर आर्थिक सेवा	58.43	0.00	58.43	32.49	25.94	27.58
14.	ई03	सचिवालय व इतर सामाजिक सेवा	668.11	639.28	1307.39	694.85	612.54	611.87
15.	एफ02	नगरविकास व इतर प्रगत सेवा	16817.61	4318.43	21136.04	14420.40	6715.64	6715.47
16.	एफ03	सचिवालय व इतर सामाजिक सेवा	261.24	2.03	263.27	178.64	84.63	84.10
17.	जी06	निवृत्तिवेतन व इतर सेवानिवृत्ति लाभ	54556.00	0.00	54556.00	42371.86	12184.14	12189.57
18.	जी07	सामाजिक सुरक्षा व कल्याण	113.06	0.00	113.06	85.29	27.77	27.73
19.	एच03	गृहनिर्माण	436.22	188.67	624.89	372.30	252.59	102.98
20.	एच04	सचिवालय व इतर आर्थिक सेवा	83.92	2.61	86.53	61.75	24.78	24.77
21.	एच05	मार्ग आणि पूल	8090.41	214.00	8304.41	6587.32	1717.09	1203.08
22.	आय03	पाटबंधारे, वीज व इतर आर्थिक सेवा	2426.87	24.31	2451.18	1780.48	670.70	638.32
23.	एच04	सचिवालय व इतर आर्थिक सेवा	78.75	0.00	78.75	45.91	32.84	32.84

परिशिष्ट - 3.4 (पुढे चालू ....)

(₹ कोटीत)

अनु क्र.	अनुदान क्र.	तपशील	मूळ	पुरवणी	एकूण तरतूद	प्रत्यक्ष	बचत	प्रत्यार्पित रक्कम
24.	जे01	न्यायदान	3278.42	1269.18	4547.60	3453.66	1093.94	1092.69
25.	के04	कामगार व सेवायोजन कौशल्य विकास	387.03	15.41	402.44	238.95	163.49	163.46
26.	एल03	ग्रामविकास कार्यक्रम	11682.51	5129.09	16811.60	12083.83	4727.77	4778.36
27.	एल04	सचिवालयीन-आर्थिक सेवा	82.20	0.35	82.55	25.43	57.12	57.12
28.	एम02	अन्न, साठवण व वखार	3152.08	1522.77	4674.85	3317.10	1357.75	1357.36
29.	एम03	सचिवालय व इतर आर्थिक सेवा	119.32	4.03	123.35	98.51	24.84	24.75
30.	एन03	अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागास वर्ग व अल्पसंख्याक यांचे कल्याण	15112.74	7739.61	22852.35	15444.48	7407.87	7404.11
31.	ओ02	सामाजिक सुरक्षा व कल्याण	300.04	0.00	300.04	220.74	79.30	14.88
32.	ओ03	ग्रामीण रोजगार	4142.03	200.00	4342.03	2255.06	2086.97	2281.68
33.	ओ07	सचिवालयीन- आर्थिक सेवा	221.14	40.00	261.14	174.09	87.05	87.21
34.	क्यू03	गृहनिर्माण	2947.75	193.94	3141.69	2438.05	703.64	703.63
35.	आर01	वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य	14524.40	2189.05	16713.45	13297.41	3416.04	3404.64
36.	एस03	सामाजिक सेवांचे सचिवालय	40.02	0.22	40.24	24.78	15.46	13.25
37.	टी02	सहकार	113.57	0.00	113.57	81.09	32.48	32.48
38.	टी05	जनजाती क्षेत्र विकास उप-योजनेवरील महसुली खर्च	13101.03	2924.26	16025.29	10481.65	5543.64	5535.93
39.	यू04	पारिस्थितिकी व पर्यावरण	428.95	0.00	428.95	287.99	140.96	140.96
40.	वाय02	पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता	7711.64	9429.07	17140.71	6770.43	10370.28	10399.02
41.	वाय05	सचिवालयीन आर्थिक सेवा	33.49	0.00	33.49	20.99	12.50	12.50
42.	झेडए02	सचिवालय व इतर सामाजिक सेवा	3145.97	10.46	3156.43	2125.77	1030.66	1030.52
43.	झेडसी 01	संसद/राज्य/संघ राज्य क्षेत्र विधानमंडळे	608.62	71.36	679.98	367.04	312.94	308.15

परिशिष्ट - 3.4 (पुढे चालू ....)								
								(₹ कोटीत)
अनु क्र.	अनुदान क्र.	तपशील	मूळ	पुरवणी	एकूण तरतूद	प्रत्यक्ष	बचत	प्रत्यार्पित रक्कम
44.	झेडसी02	सामाजिक सुरक्षा व कल्याण	40.05	0.00	40.05	25.97	14.08	14.08
45.	झेडडी04	पर्यटन	1915.00	0.00	1915.00	1097.90	817.10	816.67
46.	झेडई01	अल्पसंख्यांक विकास	851.19	510.00	1361.19	876.27	484.92	483.82
47.	झेडएच03	पाटबंधारे, वीज व इतर आर्थिक सेवा	685.08	58.46	743.54	489.63	253.91	252.72
48.	झेडआय03	सामाजिक सुरक्षा व कल्याण	1412.66	2.51	1415.17	935.99	479.18	480.61
		एकूण	**223568.71**	**41933.48**	**265502.19**	**187718.76**	**77783.43**	**70683.01**
भांडवली (दत्तमत)								
49.	ओ10	इतर ग्रामविकास कार्यक्रमांवरील भांडवली खर्च	6346.15	160.00	6506.15	2313.58	4192.57	4188.49
50.	एफ07	नगर विकासासाठी कर्जे	5502.00	569.28	6071.28	2416.42	3654.86	3654.86
51.	एस04	वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्यावरील भांडवली खर्च	1250.25	2473.25	3723.50	1790.04	1933.46	1804.52
52.	एल07	ग्रामविकासावरील भांडवली खर्च	5924.98	184.15	6109.13	4242.14	1866.99	1866.99
53.	एच08	सार्वजनिक बांधकामे, प्रशासकीय व कार्यचालन इमारती यांवरील भांडवली खर्च	4146.26	775.01	4921.27	3367.17	1554.10	1407.26
54.	बी10	आर्थिक सेवांवरील भांडवली खर्च	2535.86	1667.66	4203.52	3247.80	955.72	891.07
55.	के11	ऊर्जा प्रकल्पांवरील भांडवली खर्च	3137.26	32.13	3169.39	2362.07	807.32	752.52
56.	एन04	सामाजिक सेवांवरील भांडवली खर्च	1080.00	0.00	1080.00	397.84	682.16	682.16
57.	सी10	आर्थिक सेवांवरील भांडवली खर्च	1411.99	0.00	1411.99	821.14	590.85	592.44
58.	व्ही03	सामाजिक सेवांवरील भांडवली खर्च	475.94	0.00	475.94	235.43	240.51	240.51
59.	ए09	सार्वजनिक बांधकामावरील भांडवली खर्च	275.05	0.00	275.05	70.45	204.60	204.60
60.	के10	उद्योगांवरील भांडवली खर्च	150.00	5.00	155.00	56.38	98.62	98.62
61.	ई04	शिक्षण, क्रीडा, कला व संस्कृती यांवरील भांडवली खर्च	349.53	0.00	349.53	268.73	80.80	80.80
62.	डी09	मत्स्यव्यवसायावरील भांडवली खर्च	172.77	21.52	194.29	125.87	68.42	68.43

परिशिष्ट - 3.4 (समाप्त)

(₹ कोटीत)

अनु क्र.	अनुदान क्र.	तपशील	मूळ	पुरवणी	एकूण तरतूद	प्रत्यक्ष	बचत	रक्कम प्रत्यार्पित
63.	के09	आर्थिक व सामाजिक सेवांवरील भांडवली खर्च	82.51	20.00	102.51	42.81	59.70	39.69
64.	ओ11	डोंगराळ क्षेत्रावरील भांडवली खर्च	190.00	0.00	190.00	130.57	59.43	59.43
65.	झेडई02	सामाजिक सुरक्षा व कल्याण यावरील भांडवली खर्च	25.50	116.81	142.31	83.90	58.41	58.41
66.	एच09	प्रादेशिक असमतोल दूर करण्यासाठी भांडवली खर्च	60.42	0.00	60.42	36.66	23.76	23.65
		एकूण	**33116.47**	**6024.81**	**39141.28**	**22009.00**	**17132.28**	**16714.45**
		एकूण	**256685.18**	**47958.29**	**304643.47**	**209727.76**	**94915.71**	**87397.46**

स्त्रोत: विनियोजन लेखे 2023-24

परिशिष्ट - 3.5

(संदर्भः परिच्छेद 3.3.4; पृष्ठ 102)

वर्ष 2023-24 दरम्यान मोठ्या प्रमाणात (₹ 100 कोटीपेक्षा अधिक बचत असलेले) अनुदाने/विनियोजन

(₹ कोटीत)

अनु क्र.	अनुदान	तपशील	मूळ	पुरवणी	एकूण	प्रत्यक्ष	बचत	प्रत्यार्पित	प्रत्यार्पित रक्कम वगळून बचत
महसुली (दत्तमत)									
1.	ए04	सचिवालय व संकीर्ण सर्वसाधारण सेवा	1538.26	71.93	1610.19	669.91	940.28	939.19	1.09
2.	ए05	सामाजिक सेवा	465.95	27.19	493.14	261.82	231.32	302.61	-71.29
3.	ए06	माहिती व प्रसिद्धी	599.25	0.00	599.25	236.71	362.54	362.97	-0.43
4.	ए07	नागरी विमानचालन	575.88	85.00	660.88	469.32	191.56	191.56	0.00
5.	बी01	पोलीस प्रशासन	26513.59	321.68	26835.27	21462.90	5372.37	5362.60	9.77
6.	बी03	परिवहन प्रशासन	4033.85	2009.54	6043.39	4721.87	1321.52	1321.39	0.13
7.	सी01	महसूल व जिल्हा प्रशासन	3440.51	700.94	4141.45	3072.94	1068.51	1093.01	-24.5
8.	सी06	नैसर्गिक आपत्तीच्या निवारणासाठी सहाय्य	12273.79	1762.02	14035.81	10083.94	3951.87	3951.70	0.17
9.	सी07	वने	4003.00	42.61	4045.61	2943.66	1101.96	1100.07	1.89
10.	डी05	दुग्धव्यवसाय विकास	380.68	210.63	591.31	445.11	146.20	145.57	0.64
11.	ई03	सचिवालय व इतर सामाजिक सेवा	668.11	639.28	1307.39	694.85	612.54	611.87	0.67
12.	एफ02	नगरविकास व इतर प्रगत सेवा	16817.61	4318.43	21136.04	14420.40	6715.63	6715.47	0.16
13.	जी06	निवृत्तीवेतन व इतर सेवानिवृत्ती लाभ	54556.00	0.00	54556.00	42371.86	12184.14	12189.57	-5.44
14.	एच03	गृहनिर्माण	436.22	188.67	624.89	372.30	252.59	102.98	149.61
15.	एच05	मार्ग व पूल	8090.41	214.00	8304.41	6587.32	1717.08	1203.09	513.99
16.	आय03	पाटबंधारे, वीज व इतर आर्थिक सेवा	2426.87	24.31	2451.18	1780.48	670.70	638.33	32.37
17.	जे01	न्यायव्यवस्थेचे प्रशासन	3278.42	1269.18	4547.60	3453.66	1093.94	1092.69	1.25
18.	के04	कामगार, सेवायोजन व कौशल्य विकास	387.03	15.41	402.44	238.95	163.49	163.47	0.02
19.	एल03	ग्रामविकास कार्यक्रम	11682.51	5129.09	16811.60	12083.83	4727.77	4778.37	-50.60
20.	एम02	अन्न, साठवण व वखार	3152.08	1522.77	4674.85	3317.10	1357.76	1357.37	0.39

परिशिष्ट - 3.5 (पुढे चालू ....)

(₹ कोटीत)

अनु. क्र.	अनुदान	तपशील	मूळ	पुरवणी	एकूण	प्रत्यक्ष	बचत	प्रत्यार्पित	प्रत्यार्पित रक्कम वगळून बचत
21.	एन03	अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागास वर्ग व अल्पसंख्याक यांचे कल्याण	15112.74	7739.61	22852.35	15444.48	7407.87	7404.11	3.76
22.	ओ03	ग्रामीण रोजगार	4142.03	200.00	4342.03	2255.06	2086.97	2281.69	-194.72
23.	क्यू03	गृहनिर्माण	2947.75	193.94	3141.69	2438.05	703.64	703.63	0.00
24.	आर01	वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य	14524.40	2189.05	16713.45	13297.41	3416.04	3404.64	11.40
25.	टी05	जनजाती क्षेत्र विकास उप-योजनेवरील महसुली खर्च	13101.03	2924.26	16025.29	10481.65	5543.64	5535.93	7.71
26.	यू04	परिस्थितिकी व पर्यावरण	428.95	0.00	428.95	287.99	140.96	140.96	0.00
27.	वाय02	पाणी पुरवठा व स्वच्छता	7711.64	9429.07	17140.71	6770.43	10370.28	10399.02	-28.47
28.	झेडए02	सचिवालय व इतर सामाजिक सेवा	3145.97	10.46	3156.43	2125.77	1030.66	1030.53	0.12
29.	झेडसी01	संसद/राज्य/संघ राज्य क्षेत्र विधानमंडळे	608.62	71.36	679.98	367.04	312.94	308.16	4.79
30.	झेडडी04	पर्यटन	1915.00	0.00	1915.00	1097.90	817.10	816.67	0.43
31.	झेडई01	अल्पसंख्याक विकास	851.19	510.00	1361.19	876.27	484.92	483.83	1.09
32.	झेडएच 03	पाटबंधारे, वीज व इतर आर्थिक सेवा	685.08	58.46	743.54	489.63	253.91	252.73	1.18
33.	झेडआय 03	सामाजिक सुरक्षा व कल्याण	1412.66	2.51	1415.17	935.99	479.18	480.61	-1.43
		एकूण	**221907.08**	**41881.40**	**263788.48**	**186556.60**	**77231.88**	**76866.39**	**365.75**
भांडवली दत्तमत									
34.	ए09	सार्वजनिक बांधकामांवरील भांडवली खर्च	275.05	0.00	275.05	70.45	204.60	204.60	0
35.	बी10	आर्थिक सेवांवरील भांडवली खर्च	2535.86	1667.66	4203.52	3247.80	955.72	891.08	64.64
36.	सी10	आर्थिक सेवांवरील भांडवली खर्च	1411.99	0.00	1411.99	821.14	590.84	592.44	-1.6
37.	एफ07	नगरविकासासाठी कर्जे	5502.00	569.28	6071.28	2416.42	3654.86	3654.86	0

परिशिष्ट - 3.5 (समाप्त)									
									(₹ कोटीत)
अनु. क्र.	अनुदान	तपशील	मूळ	पुरवणी	एकूण	प्रत्यक्ष	बचत	प्रत्यार्पित	प्रत्यार्पित रक्कम वगळून बचत
38.	एच08	सार्वजनिक बांधकामे, प्रशासकीय व कार्यचालन इमारती यांवरील भांडवली खर्च	4146.26	775.01	4921.27	3367.17	1554.10	1407.26	146.84
39.	के11	ऊर्जा प्रकल्पांवरील भांडवली खर्च	3137.26	32.13	3169.39	2362.07	807.32	752.52	54.8
40.	एल07	ग्रामविकासावरील भांडवली खर्च	5924.98	184.15	6109.13	4242.14	1866.99	1866.99	0
41.	एन04	सामाजिक सेवांवरील भांडवली खर्च	1080.00	0.00	1080.00	397.84	682.16	682.16	0
42.	ओ10	इतर ग्रामविकास कार्यक्रमांवरील भांडवली खर्च	6346.15	160.00	6506.15	2313.58	4192.57	4188.49	4.08
43.	एस04	वैद्यकीय व सार्वजनिक आरोग्यावरील भांडवली खर्च	1250.25	2473.25	3723.50	1790.04	1933.46	1804.53	128.92
44.	व्ही03	सामाजिक सेवांवरील भांडवली खर्च	475.94	0.00	475.94	235.43	240.51	240.51	0
		एकूण	**32085.74**	**5861.48**	**37947.22**	**21264.08**	**16683.14**	**16285.44**	**397.68**
		एकूण	**253992.82**	**47742.88**	**301735.70**	**207820.68**	**93915.02**	**93151.83**	**763.43**
स्त्रोत: विनियोजन लेखे 2023-24									

परिशिष्ट - 3.6

(संदर्भ: परिच्छेद 3.3.4.1; पृष्ठ 104)

2019-20 ते 2023-24 दरम्यान सातत्याने ₹ 100 कोटींपेक्षा अधिक बचतीसह बंद केलेली अनुदाने

(₹ कोटीत)

अ.क्र.	अनुदानाची संख्या आणि नाव	बचतीची रक्कम (*एकूण अनुदानाशी टक्केवारी*)				
		2019-20	2020-21	2021-22	2022-23	2023-24
महसुली दत्तमत						
1.	ए04-सचिवालय व संकीर्ण सर्वसाधारण सेवा	527.27 (40.13)	650.59 (57.17)	354.89 (30.50)	672.32 (51.40)	940.28 (58.40)
2.	ए06-माहिती व प्रसिद्धी	117.27 (48.88)	220.42 (72.89)	231.32 (64.42)	247.13 (66.96)	362.54 (60.50)
3.	बी01-पोलिस प्रशासन	1332.3 (7.56)	4807.56 (23.59)	4111.43 (18.90)	4738.43 (19.17)	5372.37 (20.02)
4.	बी03-परिवहन प्रशासन	882.07 (33.85)	241.69 (7.62)	1728.4 (39.19)	742.97 (15.88)	1321.52 (21.87)
5.	बी07-आर्थिक सेवा	316.98 (63.40)	342.75 (48.93)	156.32 (16.79)	997.8 (48.63)	195.77 (14.56)
6.	सी01-महसूल व जिल्हा प्रशासन	580.62 (20.99)	689.09 (24.26)	541.76 (18.19)	428.25 (13.34)	1068.51 (25.80)
7.	सी07-वने	1170.36 (36.11)	1135.09 (36.38)	1012.92 (30.12)	1016.35 (26.68)	1101.96 (27.24)
8.	डी03-कृषि सेवा	2342.02 (25.46)	3116.51 (31.88)	2123.15 (20.99)	2699.39 (21.53)	2393.96 (11.38)
9.	डी04-पशुसंवर्धन	316.28 (21.16)	343.18 (25.44)	250.41 (17.36)	221.86 (13.96)	334.91 (18.63)
10.	डी05-दुग्ध व्यवसाय विकास	186.86 (25.61)	172.67 (21.42)	133.38 (27.16)	207.28 (45.19)	146.21 (24.73)
11.	ई02-सर्वसाधारण शिक्षण	5826.17 (9.95)	7512.96 (12.69)	6771.60 (10.73)	2067.43 (3.08)	4070.46 (5.20)
12.	ई03-सचिवालय व इतर सामाजिक सेवा	147.58 (44.94)	270.35 (58.48)	266.51 (51.91)	180.04 (30.50)	612.54 (46.85)
13.	एफ02-नगरविकास व इतर प्रगत सेवा	5818.92 (40.24)	8916.70 (52.75)	2961.01 (20.11)	5835.68 (32.71)	6715.63 (31.77)
14.	जी02-इतर आर्थिक व संकीर्ण सेवा	1522.58 (87.86)	1549.90 (85.28)	2546.31 (90.77)	1536.67 (85.32)	2457.95 (86.74)
15.	एच05-रस्ते व पूल	1371.32 (19.08)	2954.36 (43.14)	1843.62 (24.69)	481.95 (4.95)	1717.08 (20.68)
16.	एच06-सार्वजनिक बांधकामे आणि प्रशासकीय व कार्याचालन इमारती	519.73 (17.73)	1106.37 (35.02)	866.86 (25.10)	673.78 (18.18)	732.68 (19.73)
17.	जे01-न्यायदान	361.54 (16.70)	635.1 (27.00)	591.52 (23.22)	529.27 (17.40)	1093.94 (24.06)
18.	एल02-जिल्हा प्रशासन	305.69 (5.41)	365.68 (6.04)	495.81 (7.10)	566.81 (7.01)	1324.63 (14.89)

परिशिष्ट - 3.6 (पुढे चालू ....)						
अ.क्र.	अनुदानाची संख्या आणि नाव	बचतीची रक्कम (*एकूण अनुदानाशी टक्केवारी*)				
		2019-20	2020-21	2021-22	2022-23	2023-24
19.	एल03-ग्रामविकास कार्यक्रम	3857.82 (35.61)	5197.77 (42.30)	6735.29 (48.08)	4897.60 (32.46)	4727.77 (28.12)
20.	एम02-अन्न साठवण व वखार	914.50 (29.95)	958.62 (28.32)	355.79 (11.44)	1183.59 (22.96)	1357.76 (29.04)
21.	ओ01-जिल्हा प्रशासन	277.08 (61.03)	162.86 (44.28)	254.7 (25.47)	288.02 (29.80)	129.17 (18.45)
22.	ओ03-ग्रामीण रोजगार	4091.90 (79.62)	2069.40 (76.15)	1591.13 (53.02)	1920.46 (50.75)	2086.97 (48.06)
23.	ओ04-इतर ग्रामविकास कार्यक्रम	2175.44 (100)	100.91 (99.79)	100.06 (99.94)	100.06 (99.94)	100.08 (99.96)
24.	क्यू03-गृहनिर्माण	7029.60 (98.36)	3737.58 (83.55)	4170.53 (91.95)	7584.02 (81.7)	703.64 (22.40)
25.	आर01-वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य	2140.79 (18.47)	2155.44 (16.70)	3790.63 (22.27)	3621.35 (21.58)	3416.04 (20.44)
26.	एस01-वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य	525.94 (13.51)	1062.72 (22.63)	959.09 (19.45)	1002.42 (19.04)	1004.35 (16.92)
27.	टी05-जनजाती क्षेत्रविकास उप-योजनेवरील महसुली खर्च	2644.61 (33.83)	3259.72 (35.04)	4748.60 (42.93)	3778.70 (28.37)	5543.64 (34.59)
28.	यू04-पारिस्थितिकी व पर्यावरण	230.48 (95.91)	440.34 (97.70)	417.03 (89.41)	252.83 (53.4)	140.96 (32.86)
29.	व्ही02-सहकार	14176.42 (67.19)	1430.45 (7.43)	329.81 (12.82)	503.58 (6.10)	357.59 (9.57)
30.	डब्ल्यु02-सर्वसाधारण शिक्षण	2212.79 (27.44)	1242.18 (15.06)	1176.9 (13.23)	442.48 (4.63)	848.95 (8.14)
31.	एक्स01-सामाजिक सुरक्षा व पोषण आहार	912.04 (17.77)	1146.99 (20.94)	357.82 (6.71)	575.31 (9.72)	1268.03 (18.99)
32.	वाय02-पाणी पुरवठा व स्वच्छता	4562.60 (69.04)	3625.97 (65.82)	6282.32 (74.88)	7666.33 (66.21)	10370.2 8(60.50)
33.	झेडडी04-पर्यटन	393.74 (66.67)	1030.46 (82.44)	760.48 (51.49)	992.83 (54.73)	817.10 (42.67)
34.	झेडई01-अल्पसंख्यांक विकास	308.28 (57.93)	415.2 (67.82)	355.07 (41.03)	377.84 (48.16)	484.92 (35.62)
भांडवली दत्तमत						
35.	बी10-आर्थिक सेवांवरील भांडवली खर्च	861.15 (45.15)	1112.33 (62.03)	476.61 (20.98)	537.44 (17.94)	955.72 (22.74)
36.	सी10-आर्थिक सेवांवरील भांडवली खर्च	477.36 (31.19)	572.67 (49.82)	320.35 (25.73)	215.97 (18.12)	590.84 (41.84)
37.	एफ05-सामाजिक सेवांवरील भांडवली खर्च	719.49 (26.22)	1079.89 (40.05)	1000.00 (51.71)	2292.38 (31.21)	1053.00 (11.57)
38.	एच07-सामाजिक सेवा व इतर आर्थिक सेवांवरील भांडवली खर्च	1465.41 (12.13)	439.88 (4.31)	1694.01 (9.29)	1630.14 (7.25)	1547.36 (7.04)

परिशिष्ट - 3.6 (समाप्त)

अ.क्र.	अनुदानाची संख्या आणि नाव	बचतीची रक्कम (*एकूण अनुदानाशी टक्केवारी*)				
		2019-20	2020-21	2021-22	2022-23	2023-24
39.	आय05-पाटबंधाऱ्यांवरील भांडवली खर्च	1872.33 (14.53)	4508.03 (35.16)	3398.07 (23.11)	4990.30 (30.17)	3427.18 (18.92)
40.	एल07-ग्रामविकासावरील भांडवली खर्च	1371.47 (48.81)	1700.48 (59.91)	826.73 (19.76)	1526.31 (27.03)	1866.99 (30.56)
41.	एन04-सामाजिक सेवांवरील भांडवली खर्च	205.78 (62.30)	248.13 (75.64)	212.22 (35.38)	422.36 (37.64)	682.16 (63.16)
42.	टी06-जनजाती क्षेत्रविकास उप-योजनेवरील भांडवली खर्च	212.05 (30.51)	228.54 (26.99)	408.42 (46.22)	211.64 (17.52)	108.30 (4.10)

स्त्रोत: संबंधित वर्षांचे विनियोजन लेखे

परिशिष्ट - 3.7

(संदर्भ: परिच्छेद 3.3.5.2; पृष्ठ 107)

नियमितीकरण न केलेला जास्तीचा खर्च

(₹ कोटीत)

वर्ष	अनुदान क्र.	अनुदानाचा तपशील/विनियोजन	जास्तीची रक्कम ज्याला नियमिततेची आवश्यकता आहे	नियमितीकरणाची स्थिती
2017-18	बी-01	पोलीस प्रशासन	0.10	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
	सी-09	प्रशासकीय सेवा आणि इतर सामाजिक सेवांवरील भांडवली खर्च	0.47	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
	सी-11	राज्य शासनाचे अंतर्गत कर्ज	0.005	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
	डी-01	व्याज प्रदाने	1.83	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
	जी-06	निवृत्ती वेतन आणि इतर निवृत्ती लाभ	6.86	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
	एल-01	व्याज प्रदाने	9.34	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
	ओ-22	जिल्हा योजना - रत्नागिरी	0.27	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
	ओ-27	जिल्हा योजना - पुणे	0.03	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
	ओ-31	जिल्हा योजना - सांगली	0.0001	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
	ओ-43	जिल्हा योजना - अहमदनगर	0.0038	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
	ओ-46	जिल्हा योजना - छत्रपती संभाजीनगर	0.68	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
	ओ-47	जिल्हा योजना - छत्रपती संभाजीनगर	0.03	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
	ओ-48	जिल्हा योजना - जालना	0.21	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
	ओ-49	जिल्हा योजना - जालना	1.09	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
	ओ-53	जिल्हा योजना - नांदेड	2.54	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
	ओ-59	जिल्हा योजना - धाराशिव	0.48	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
	ओ-74	जिल्हा योजना - अमरावती	0.30	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
	ओ-81	जिल्हा योजना - बुलढाणा	0.0019	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
	टी-02	सहकार	21.88	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
	डब्ल्यु-07	प्रादेशिक असमतोल निवारणावरील महसुली खर्च	1.03	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
	15 अनुदाने आणि 5 विनियोजन		**47.15**	
2018-19	सी-06	नैसर्गिक आपत्तीवर दिलासा	943.19	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
	सी-11	राज्य शासनाचे अंतर्गत कर्ज	0.0007	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
	एच-08	सार्वजनिक बांधकाम प्रशासकीय आणि कार्यरत इमारतींवरील भांडवली खर्च	0.0001	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
	एल-01	व्याज प्रदाने	2.71	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
	ओ-18	जिल्हा योजना- ठाणे	0.0007	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
	ओ-52	जिल्हा योजना नांदेड	0.07	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
	ओ-58	जिल्हा योजना– धाराशिव	0.0022	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
	ओ-68	जिल्हा योजना - चंद्रपूर	0.16	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
	ओ-78	जिल्हा योजना - यवतमाळ	0.03	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
		6 अनुदाने आणि 3 विनियोजन	**946.16**	

परिशिष्ट - 3.7 (पुढे चालू ....) (₹ कोटीत)				
वर्ष	**अनुदान क्र.**	**अनुदानाचा तपशील/विनियोजन**	**जास्तीची रक्कम ज्याला नियमिततेची आवश्यकता आहे**	**नियमितीकरणाची स्थिती**
2019-20	सी-06	नैसर्गिक आपत्तीच्या निवारणासाठी सहाय्य	965.370	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
	जी-01	विक्रीकर प्रशासन	0.049	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
	के-07	उद्योग	0.901	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
	एन-01	व्याज प्रदाने	0.008	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
	ओ-28	जिल्हा योजना- सातारा	0.004	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
	एस-05	शासकीय कर्मचाऱ्यांना कर्जे	11.846	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
	यू-01	व्याज प्रदाने	0.109	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
		3 अनुदाने आणि 4 विनियोजन	**978.29**	
2020-21	जी-06	निवृत्ती वेतन आणि इतर निवृत्ती लाभ	420.01	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
	ओ-18	जिल्हा योजना -ठाणे	0.028	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
	ओ-26	जिल्हा योजना -पुणे	0.011	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
	ओ-31	जिल्हा योजना -सांगली	0.003	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
	ओ-47	जिल्हा योजना- छत्रपती संभाजीनगर	0.005	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
	ओ-77	जिल्हा योजना -अकोला	0.001	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
	ओ-78	जिल्हा योजना -यवतमाळ	0.17	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
	ओ-85	जिल्हा योजना-पालघर	0.0004	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
	टी-01	व्याज प्रदान	40.337	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
		8 अनुदाने आणि 1 विनियोजन	**460.57**	
2021-22	सी-05	इतर सामाजिक सेवा	0.02	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
	जी-06	निवृत्ती वेतन व इतर सेवानिवृत्ती लाभ	467.39	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
	ओ-27	जिल्हा योजना -पुणे	0.02	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
	ओ-32	जिल्हा योजना -सोलापूर	0.12	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
	ओ-38	जिल्हा योजना -धुळे	0.01	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
	ओ-42	जिल्हा योजना - अहमदनगर	0.15	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
	ओ-54	जिल्हा योजना -बीड	2.68	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
	ओ-71	जिल्हा योजना -गडचिरोली	0.99	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
	ओ-77	जिल्हा योजना -अकोला	0.02	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
	ओ-82	जिल्हा योजना -वाशिम	0.14	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
	जी-06	निवृत्ती वेतन व इतर सेवानिवृत्ती लाभ	14.39	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
	झेडए-02	सचिवालय व इतर सामाजिक सेवा	0.42	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
		10 अनुदाने आणि 2 विनियोजन	**486.35**	

परिशिष्ट - 3.7 (समाप्त)				
				(₹ कोटीत)
वर्ष	**अनुदान क्र.**	**अनुदानाचा तपशील/विनियोजन**	**जास्तीची रक्कम ज्याला नियमिततेची आवश्यकता आहे**	**नियमितीकरणाची स्थिती**
2022-23	ओ-24	जिल्हा योजना -सिंधुदुर्ग	0.05	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
	ओ-30	जिल्हा योजना -सांगली	0.01	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
	ओ-43	जिल्हा योजना - अहमदनगर	0.58	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
	ओ-70	जिल्हा योजना -गडचिरोली	0.16	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
	ओ-74	जिल्हा योजना - अमरावती	0.10	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
	ड्ब्ल्यु-04	कला व संस्कृती	48.19	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
	जी-06	निवृत्तिवेतन व इतर सेवानिवृत्ति लाभ	16.55	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
	टी-01	व्याज प्रदाने	6.02	अद्याप नियमित करणे बाकी आहे
		6 अनुदाने आणि 2 विनियोजन	**71.66**	
		48 अनुदाने आणि 17 विनियोजन	**2990.18**	
स्त्रोत: संबंधित वर्षाचे विनियोजन लेखे				

परिशिष्ट - 3.8

(संदर्भ: परिच्छेद 3.4.2; पृष्ठ 108)

वर्षभरातील प्रमुख धोरणात्मक निर्णय किंवा अर्थसंकल्पात प्रस्तावित केलेल्या नवीन योजना (₹100 कोटींपेक्षा जास्त)

(₹ कोटीत)

अ.क्र.	योजनेचे नाव	2023-24 दरम्यान झालेला खर्च
1.	5054 (04) (337) (00) (01) ते (00) (03) आस्थापना शुल्क, हत्यारे व संयंत्रे खर्चासहित जिल्ह्याच्या मुख्य आणि इतर रस्त्यांची कामे (योजना)	5849.83
2.	5054 (03) (337) (00) (01) ते (00) (03) - आस्थापना शुल्क, हत्यारे व संयंत्रे खर्चासहित रस्त्यांचे बांधकाम (योजना)	3129.47
3.	2014 (00) (105) (02) (01) - दिवाणी न्यायालये व कार्यालये यांची विविध ठिकाणी स्थापना	2562.24
4.	4700 (80) (190) (06) (05) ते (06)(06) - विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळास भागभांडवली अंशदान (योजना) (बळीराजा जलसंजीवनी योजना)	1486.50
5.	5054 (04) (796) (01) (07) - जिल्हा व इतर रस्त्यांचे बांधकाम (योजना)	1446.94
6.	4700 (80) (190) (05) (05) ते (05)(06) - विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळास भागभांडवली अंशदान (योजना) (वेगवर्धीत सिंचन लाभ कार्यक्रम)	1422.49
7.	4700 (80) (190) (02) (01) ते (02)(02) - महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळास भागभांडवली अंशदान (योजना)	1300.20
8.	4700 (80) (190) (02) (05) ते (02)(06) - गोदावरी मराठवाडा पाटबंधारे विकास महामंडळास भागभांडवली अंशदान (योजना)	1142.41
9.	3054 (80) (107) (00) (01) - रेल्वे सुरक्षा बांधकामे -राज्यस्तरीय योजना. (योजना)	552.00
10.	4700 (80) (190) (05) (03) ते (05)(04) - महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळास भागभांडवली अंशदान (योजना) (वेगवर्धीत सिंचन लाभ कार्यक्रम)	526.23
11.	4700 (80) (190) (06) (07) ते (06)(08) - तापी पाटबंधारे विकास महामंडळास भागभांडवली अंशदान (योजना) (बळीराजा जलसंजीवनी योजना)	476.41
12.	4059 (01) (051) (03) (01) ते (03) (03), (21) (01) to (21) (03) - आस्थापना खर्च, हत्यारे व संयंत्रे खर्चासहित कार्यालयीन इमारतींचे बांधकाम (योजना)	457.70
13.	4059 (01) (051) (13) (01) ते (13) (03)- आस्थापना खर्च, हत्यारे व संयंत्रे खर्चासहित प्रशासकीय इमारतींचे बांधकाम आणि संबंधित कामे (योजना)	397.85
14.	5054 (80) (190) (00) (03) - हायब्रीड ॲन्युईटीच्या माध्यमांतून बांधण्यात येणाऱ्या रस्ते व पूल यांच्या बांधकाम प्रकल्पासाठी राज्य शासनाचा हिस्सा	380.00
15.	5054 (04) (101) (00) (01) ते (00) (03) - आस्थापना शुल्क, हत्यारे व संयंत्रे खर्चासहित जिल्ह्याच्या मुख्य आणि इतर रस्त्यांची कामे (योजना)	379.59
16.	4700 (80) (190) (02) (03) - विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळास भागभांडवली अंशदान (योजना)	367.26
17.	4210 (03) (105) (00) (56) ते (00)(57) राज्य शासकीय व केंद्राच्या विद्यमान वैद्यकीय महाविद्यालयांची श्रेणीवाढ (योजना)	300.00
18.	4059 (01) (051) (07) (01) ते (07) (03)- आस्थापना शुल्क, हत्यारे व संयंत्रे खर्चासहित कार्यालय आणि निवासी इमारतींचे बांधकाम (योजना)	298.82
19.	4700 (80) (190) (02) (04) - तापी पाटबंधारे विकास महामंडळास भागभांडवली अंशदान (योजना)	267.75
20.	4700 (80) (190) (06) (03) ते (06)(04) - महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळास भागभांडवली अंशदान (योजना) (बळीराजा जलसंजीवनी योजना)	243.00

परिशिष्ट - 3.8 (समाप्त) (₹ कोटीत)		
अ.क्र.	**योजनेचे नाव**	**2023-24 दरम्यान झालेला खर्च**
21.	4216 (01) (106) (00) (01) ते (00) (03) - आस्थापना खर्च, हत्यारे व संयंत्रे खर्चासहित बांधकाम आणि इतर संबंधित शासकीय कामे (योजना)	199.57
22.	4059 (01) (051) (12) (01) ते (12) (03)- आस्थापना खर्च, हत्यारे व संयंत्रे खर्चासहित विश्रामगृहाच्या इमारतीचे बांधकाम (योजना)	156.20
23.	4210 (01) (110) (01) (01) ते (01) (03) - आस्थापना खर्च, हत्यारे व संयंत्रे खर्चासहित राज्यात निरनिराळ्या ठिकाणी शासकीय नागरी रुग्णालयांचे बांधकाम आणि इतर संबंधित कामे (योजना)	153.59
24.	4700 (80) (190) (05) (09) ते (05)(10) - गोदावरी मराठवाडा पाटबंधारे विकास महामंडळास भागभांडवली अंशदान (योजना) (वेगवर्धीत सिंचन लाभ कार्यक्रम)	141.14
25.	4705 (00) (190) (01) (05) ते (01) (06) - विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळास भागभांडवली अंशदान (योजना) (प्रधानमंत्री कृषि सिंचन योजना)	131.98
26.	4700 (80) (190) (04) (01) ते (04)(02) - महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळास भागभांडवली अंशदान (योजना) (विस्तार व सुधारणा)	125.50
27.	4711 (02) (103) (00) (01) ते (00) (03) - आस्थापना खर्च, हत्यारे व संयंत्रे खर्चासहित समुद्राची धूप विरोधी कामे (योजना)	121.74
28.	2210 (05) (105) (03) (38) शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय (अनिवार्य)	101.90
29.	4216 (01) (700) (01) (01) ते (03) (06) - आस्थापना खर्च, हत्यारे व संयंत्रे खर्चासहित न्यायाधीशांसाठी शासकीय निवासांचे बांधकाम व इतर संबंधित (योजना)	100.00

परिशिष्ट - 3.9

(संदर्भः परिच्छेद 3.5.2.1; पृष्ठ 113)

चौथ्या तिमाहीत तातडीचा खर्च 100 कोटींपेक्षा जास्त खर्च झाला जो एकूण खर्चाच्या 50 टक्के व 100 टक्क्यांच्या दरम्यान होता

(₹ कोटीत)

अ. क्र	अनुदान क्र.	तपशील	अंदाजपत्रक	2023-24 दरम्यान खर्च						
				पहिली तिमाही	दुसरी तिमाही	तिसरी तिमाही	चौथी तिमाही	चौथ्या तिमाही मधील खर्चाची टक्केवारी	मार्च 2024 मधील खर्च	मार्च 2024 मधील खर्चाची टक्केवारी
1.	ओ15	जिल्हा योजना-मुंबई शहर	112.20	0	-35.18	1.89	145.49	129.67	134.39	119.78
2.	बी07	आर्थिक सेवा	1149.23	0	0	22.5	1126.73	98.04	1126.73	98.04
3.	ई04	शिक्षण, क्रीडा, कला व संस्कृती यांवरील खर्च	268.73	0	0	5.32	263.41	98.02	58.54	21.78
4.	ओ09	जनगणना, सर्वेक्षण व सांख्यिकी	2076.04	14.11	17.99	18.79	2025.15	97.55	2011.69	96.90
5.	ओ30	जिल्हा योजना-सांगली	288.68	0.29	8.89	3.67	275.83	95.55	151.77	52.57
6.	ओ48	जिल्हा योजना-जालना	257.97	0	0.84	11.1	246.03	95.37	157.78	61.16
7.	ओ51	जिल्हा योजना-परभणी	51.50	0.01	0	2.46	49.03	95.20	47.66	92.54
8.	ओ74	जिल्हा योजना-अमरावती	272.26	0	0.06	14.89	257.31	94.51	99.3	36.47
9.	ओ17	जिल्हा योजना-मुंबई उपनगर	134.07	0	1.22	7.08	125.77	93.81	113.15	84.40
10.	ओ54	जिल्हा योजना-बीड	283.89	0	8.13	10.27	265.49	93.52	158.18	55.72
11.	ओ47	जिल्हा योजना-छत्रपती संभाजीनगर	166.66	0.06	4.27	8.06	154.27	92.57	47.78	28.67
12.	ओ55	जिल्हा योजना-बीड	124.02	0	2.09	7.2	114.73	92.51	103.72	83.63
13.	ओ34	जिल्हा योजना-कोल्हापूर	336.69	1.83	4.71	19.36	310.79	92.31	124.71	37.04
14.	ओ33	जिल्हा योजना-सोलापूर	176.92	1.79	3.32	8.89	162.92	92.09	84.82	47.94
15.	ओ50	जिल्हा योजना-परभणी	231.18	1.4	1	16.97	211.81	91.62	200.28	86.63
16.	ओ84	जिल्हा योजना-पालघर	198.88	0.82	4.57	12.17	181.32	91.17	89.55	45.03

परिशिष्ट - 3.9 (पुढे चालू ....)

(₹ कोटीत)

अ.क्र	अनुदान क्र.	तपशील	अंदाजपत्रक	2023-24 दरम्यान खर्च						
				पहिली तिमाही	दुसरी तिमाही	तिसरी तिमाही	चौथी तिमाही	चौथ्या तिमाही मधील खर्चाची टक्केवारी	मार्च 2024 मधील खर्च	मार्च 2024 मधील खर्चाची टक्केवारी
17.	ओ82	जिल्हा योजना-वाशिम	176.41	0	0	16.32	160.09	90.75	107.71	61.06
18.	ओ64	जिल्हा योजना-वर्धा	196.30	0	1.17	17.32	177.81	90.58	139.02	70.82
19.	ओ46	जिल्हा योजना-छत्रपती संभाजीनगर	393.34	2.17	14.66	26.45	350.06	89.00	146.88	37.34
20.	एस04	वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य यांवरील भांडवली खर्च	1790.04	0	101.65	106.02	1582.37	88.40	1115.37	62.31
21.	ओ60	जिल्हा योजना-हिंगोली	167.73	0.01	6.01	13.92	147.79	88.11	91.54	54.58
22.	ओ63	जिल्हा योजना-नागपूर	212.86	0.25	7.9	17.3	187.41	88.04	98.69	46.36
23.	ओ26	जिल्हा योजना-पुणे	793.48	12.79	16.31	66.53	697.85	87.95	116.42	14.67
24.	टी10	जिल्हा योजना-	379.66	1.69	10.39	34.76	332.82	87.66	278.55	73.37
25.	ओ38	जिल्हा योजना-धुळे	190.34	0	3.12	20.99	166.23	87.33	81.44	42.79
26.	ओ31	जिल्हा योजना-सांगली	116.32	0	2.69	12.29	101.34	87.12	59.02	50.74
27.	झेडई01	अल्पसंख्याक विकास	876.26	28.36	22.75	63.21	761.94	86.95	733.25	83.68
28.	ओ78	जिल्हा योजना-यवतमाळ	245.03	2.09	10.51	20.79	211.64	86.37	98.89	40.36
29.	ओ43	जिल्हा योजना-अहमदनगर	231.15	4.38	12.45	14.75	199.57	86.34	116.62	50.45
30.	एन06	जिल्हा योजना-	2822.88	0.25	53.95	337.83	2430.85	86.11	1911.28	67.71
31.	ओ11	डोंगराळ क्षेत्रांवरील भांडवली खर्च	130.56	0	4.42	14.64	111.50	85.40	96.61	74.00
32.	ओ53	जिल्हा योजना-नांदेड	124.94	0	1.5	17.72	105.72	84.62	46.4	37.14
33.	ओ80	जिल्हा योजना-बुलढाणा	266.83	0.26	6.92	33.94	225.71	84.59	181.15	67.89

परिशिष्ट - 3.9 (पुढे चालू ....)

(₹ कोटीत)

अ.क्र	अनुदान क्र.	तपशील	अंदाजपत्रक	2023-24 दरम्यान खर्च						
				पहिली तिमाही	दुसरी तिमाही	तिसरी तिमाही	चौथी तिमाही	चौथ्या तिमाही मधील खर्चाची टक्केवारी	मार्च 2024 मधील खर्च	मार्च 2024 मधील खर्चाची टक्केवारी
34.	ओ66	जिल्हा योजना-भंडारा	152.71	0.69	8.07	15.96	127.99	83.81	52.24	34.21
35.	झेडडी02	कला आणि संस्कृती	1273.79	39.79	61.51	108.13	1064.36	83.56	828.75	65.06
36.	एफ05	सामाजिक सेवांवरील भांडवली खर्च	8051.00	0	747.48	579.13	6724.39	83.52	6117.26	75.98
37.	ओ32	जिल्हा योजना-सोलापूर	413.07	0.07	31.31	37.85	343.84	83.24	206.86	50.08
38.	ओ56	जिल्हा योजना-लातूर	268.03	0.02	4.67	40.94	222.40	82.98	169.74	63.33
39.	यू04	पारिस्थितिकी व पर्यावरण	287.99	50	0	0	237.99	82.64	216.16	75.06
40.	झेडडी04	पर्यटन	1097.90	-0.11	49.7	151.82	896.49	81.65	729.16	66.41
41.	क्यु03	गृहनिर्माण	2438.04	5.56	13.34	442.99	1976.15	81.05	1576.76	64.67
42.	ओ19	जिल्हा योजना-ठाणे	202.37	0.53	12.5	25.78	163.56	80.82	123.65	61.10
43.	ओ01	जिल्हा प्रशासन	570.83	7.14	23.83	78.79	461.07	80.77	187.79	32.90
44.	बी10	आर्थिक सेवांवरील भांडवली खर्च	3247.80	17.1 8	12.27	595.59	2622.76	80.75	2461.31	75.78
45.	एल05	स्थानिक संस्था व पंचायतराज संस्था यांना नुकसान भरपाईच्या अभिहस्तांकित रकमा देणे	1475.53	0.02	169.74	119.33	1186.44	80.41	898.13	60.87
46.	ओ18	जिल्हा योजना-ठाणे	548.36	0	16.49	92.02	439.85	80.21	246.25	44.91
47.	के06	ऊर्जा	12034.58	19.18	12.88	2500	9502.52	78.96	9346.79	77.67
48.	ओ58	जिल्हा योजना-धाराशीव	264.33	0.54	8.22	46.91	208.66	78.94	120.52	45.59
49.	ओ27	जिल्हा योजना-पुणे	211.41	10.36	12.24	23.3	165.51	78.29	52.16	24.67

परिशिष्ट - 3.9 (पुढे चालू ....)

(₹ कोटीत)

अ.क्र	अनुदान क्र.	तपशील	अंदाजपत्रक	2023-24 दरम्यान खर्च						
				पहिली तिमाही	दुसरी तिमाही	तिसरी तिमाही	चौथी तिमाही	चौथ्या तिमाही मधील खर्चाची टक्केवारी	मार्च 2024 मधील खर्च	मार्च 2024 मधील खर्चाची टक्केवारी
50.	टी06	जनजाती क्षेत्र विकास उप-योजनेवरील भांडवली खर्च	2532.89	0	286.2	269.68	1977.01	78.05	1779.59	70.26
51.	ओ20	जिल्हा योजना-रायगड	253.63	0.22	10.47	46.66	196.28	77.39	119.13	46.97
52.	ओ62	जिल्हा योजना-नागपूर	586.92	0.02	36.88	96.19	453.83	77.32	255.22	43.48
53.	ओ72	जिल्हा योजना-गोंदिया	152.87	0	3.48	31.29	118.10	77.26	84.47	55.26
54.	ओ42	जिल्हा योजना-अहमदनगर	388.86	7.57	22.85	60.17	298.27	76.70	222.99	57.34
55.	एन02	सचिवालय व इतर सामाजिक सेवा	1942.45	183.1	220.27	49.63	1489.50	76.68	618.99	31.87
56.	टी09	जिल्हा योजना	1770.13	5.87	142.32	265	1356.94	76.66	982.21	55.49
57.	ओ76	जिल्हा योजना-अकोला	171.65	0.45	8.53	31.86	130.81	76.21	99.85	58.17
58.	ई03	सचिवालय व इतर सामाजिक सेवा	694.85	38.65	79.64	53.79	522.77	75.23	359.9	51.80
59.	ओ02	सामाजिक सुरक्षा व कल्याण	220.74	1	52.77	1.03	165.94	75.17	165.29	74.88
60.	ओ16	जिल्हा योजना-मुंबई उपनगर	785.83	3.79	121.49	70.17	590.38	75.13	291.26	37.06
61.	एफ03	सचिवालय व इतर सामाजिक सेवा	178.64	7.21	4.79	33.23	133.41	74.68	91.94	51.47
62.	ओ24	जिल्हा योजना-सिंधुदुर्ग	138.28	0.01	3.05	32.14	103.08	74.54	29.12	21.06
63.	ओ52	जिल्हा योजना-नांदेड	320.04	0.15	14.14	69.09	236.66	73.95	132.23	41.32
64.	ओ22	जिल्हा योजना-रत्नागिरी	232.04	3.33	8.54	49.79	170.38	73.43	83.89	36.15
65.	ए07	नागरी विमानचालन	469.32	0.11	57.53	69.5	342.18	72.91	280.1	59.68

परिशिष्ट - 3.9 (पुढे चालू ....)

(₹ कोटीत)

अ.क्र	अनुदान क्र.	तपशील	अंदाजपत्रक	2023-24 दरम्यान खर्च						
				पहिली तिमाही	दुसरी तिमाही	तिसरी तिमाही	चौथी तिमाही	चौथ्या तिमाही मधील खर्चाची टक्केवारी	मार्च 2024 मधील खर्च	मार्च 2024 मधील खर्चाची टक्केवारी
66.	एम02	अन्न, साठवण व वखार	3317.09	99.15	143.72	667.94	2406.28	72.54	2019.99	60.90
67.	ओ36	जिल्हा योजना-नाशिक	472.29	0.83	31.31	98.95	341.20	72.24	177.88	37.66
68.	ओ79	जिल्हा योजना-यवतमाळ	154.97	1.16	16.4	27.49	109.92	70.93	47.72	30.79
69.	ओ70	जिल्हा योजना-गडचिरोली	258.40	0.58	21.36	54.4	182.06	70.46	74.4	28.79
70.	ओ28	जिल्हा योजना-सातारा	349.96	0.44	6.09	97.15	246.28	70.37	134.92	38.55
71.	ओ68	जिल्हा योजना-चंद्रपुर	263.94	1.16	12.01	68.42	182.35	69.09	71.17	26.96
72.	एन04	सामाजिक सेवांवरील भांडवली खर्च	397.85	9.08	53.46	63.91	271.40	68.22	209.14	52.57
73.	ओ37	जिल्हा योजना-नाशिक	206.28	1.85	12.94	53.36	138.13	66.96	94.78	45.95
74.	एल03	ग्रामविकास कार्यक्रम	12083.83	1111	324.38	2569.57	8079.34	66.86	6079.28	50.31
75.	डब्ल्यू04	कला आणि संस्कृती	388.69	16.72	98.19	17.3	256.48	65.99	242.04	62.27
76.	जी08	इतर प्रशासनिक सेवांवरील भांडवली खर्च	614.28	14.28	100	100	400.00	65.12	250	40.70
77.	डी05	दुग्धव्यवसाय विकास	445.15	63.84	47.93	47.23	286.15	64.28	233.63	52.48
78.	एच08	सार्वजनिक बांधकामे, प्रशासकीय व कार्यचालन इमारती यांवरील भांडवली खर्च	3398.32	41.85	521.86	665.63	2168.98	63.83	1586.18	46.68
79.	व्ही02	सहकार	3380.57	129.3	833.92	274.43	2142.94	63.39	1631.76	48.27
80.	ओ10	इतर ग्रामविकास	2313.58	108.6	323.71	416.71	1464.61	63.30	881.46	38.10

परिशिष्ट - 3.9 (पुढे चालू ....)

(₹ कोटीत)

अ.क्र	अनुदान क्र.	तपशील	अंदाजपत्रक	2023-24 दरम्यान खर्च						
				पहिली तिमाही	दुसरी तिमाही	तिसरी तिमाही	चौथी तिमाही	चौथ्या तिमाही मधील खर्चाची टक्केवारी	मार्च 2024 मधील खर्च	मार्च 2024 मधील खर्चाची टक्केवारी
81.	ए04	सचिवालय व संकीर्ण सर्वसाधारण सेवा	669.92	65.55	64.51	116.51	423.35	63.19	217.44	32.46
82.	ए06	माहिती व प्रसिद्धी	236.71	16.5	41.97	31.28	146.96	62.08	83.99	35.48
83.	ओ14	जिल्हा योजना-मुंबई शहर	252.80	0	2.04	95.86	154.90	61.27	56.25	22.25
84.	के11	ऊर्जा प्रकल्पांवरील भांडवली खर्च	2362.07	0	64.84	863.7	1433.53	60.69	1411.28	59.75
85.	ओ40	जिल्हा योजना-जळगाव	381.17	5.33	24	121.14	230.70	60.52	155.27	40.74
86.	झेडजी03	विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागास वर्ग व विशेष मागास प्रवर्ग यांचे कल्याण	6744.80	704.6	614.11	1410.1	4015.98	59.54	2689.57	39.88
87.	के07	उद्योग	6280.08	36.62	1703.2	832.41	3707.86	59.04	2735.92	43.57
88.	ए02	निवडणुका	447.20	32.46	89.86	63.5	261.38	58.45	187.98	42.03
89.	एफ07	नगर विकासासाठी कर्जे	2416.42	0	533.97	503.98	1378.47	57.05	1139.16	47.14
90.	सी02	मुद्रांक व नोंदणी	423.99	54.93	58.76	68.88	241.42	56.94	143.18	33.77
91.	एफ02	नगर विकास व इतर प्रगत सेवा	14420.41	2801	1820.5	1813.78	7985.14	55.37	4729.89	32.80
92.	एल07	ग्रामविकासावरील भांडवली खर्च	4242.14	787	311.29	799.43	2344.40	55.26	2039.71	48.08
93.	एच03	गृहनिर्माण	372.30	47.32	57.29	65.09	202.60	54.42	163.87	44.02
94.	सी10	आर्थिक सेवांवरील भांडवली खर्च	821.14	11.33	186.08	180.63	443.10	53.96	310.72	37.84

परिशिष्ट - 3.9 (समाप्त) (₹ कोटीत)										
अ.क्र	**अनुदान क्र.**	**तपशील**	**अंदाजपत्रक**	**2023-24 दरम्यान खर्च**						
				पहिली तिमाही	**दुसरी तिमाही**	**तिसरी तिमाही**	**चौथी तिमाही**	**चौथ्या तिमाही मधील खर्चाची टक्केवारी**	**मार्च 2024 मधील खर्च**	**मार्च 2024 मधील खर्चाची टक्केवारी**
95.	आय03	पाटबंधारे, वीज व इतर आर्थिक सेवा	1780.49	268.6	296.13	260.84	954.92	53.63	0	0.00
96.	एम04	अन्न, साठवण व वखार यांवरील भांडवली खर्च	11616.96	2848	1694.3	926.44	6148.45	52.93	2667.86	22.97
97.	झेडएच05	पाटबंधाऱ्या वरील भांडवली खर्च	3596.65	211.8	291.51	1191.17	1902.15	52.89	1089.27	30.29
98.	टी05	जनजाती क्षेत्र विकास उप-योजनेवरील महसुली खर्च	10481.65	1357	1822.9	1833.98	5468.20	52.17	3688.97	35.19
99.	डी03	कृषि सेवा	18649.00	1035	2846.3	5139.69	9628.46	51.63	4833.63	25.92
100.	एच07	सामाजिक सेवा व इतर आर्थिक सेवा यांवरील भांडवली खर्च	20441.22	906.6	5237.4	3811.01	10486.24	51.30	6359.59	31.11
101.	सी06	नैसर्गिक आपत्तीच्या निवारणासाठी सहाय्य	10083.94	633.4	3132.8	1188.87	5128.84	50.86	4622.26	45.84
एकूण			**211028.16**	**13977.27**	**26207.65**	**34241.07**	**136602.17**		**98130.12**	

स्त्रोत: 2023-24 चे तपशीलवार विनियोजन लेखे

परिशिष्ट - 3.10

(संदर्भ: परिच्छेद 3.5.3.1 (iv); पृष्ठ 117)

उपशीर्षाखालील लक्षणीय बचती

(₹ कोटीत)

अ.क्र	संगणक सांकेतांक	तपशील	एकूण अनुदान	प्रत्यक्ष	बचत	बचतीची टक्केवारी
1	2029-00-102-088	जमाबंदी आयुक्त व संचालक, भूमी अभिलेख -राष्ट्रीय भूमी अभिलेख, राष्ट्रीय भूमी अभिलेख अधुनिकीकरण कार्यक्रम (डिजीटायझेशन)	50.00	10.90	39.09	78.18
जिल्हयांच्या डिजिटायझेशनचे काम पूर्ण झाले, परंतु प्रदानासाठी देयके प्राप्त न झाल्याने अखर्चित शिल्लक प्रत्यर्पित करण्यात आली.						
2	2029-00-103-039	जमाबंदी आयुक्त व संचालक, भूमी अभिलेख (महाराष्ट्र राज्य), पुणे	112.57	90.25	22.32	19.82
3	2029-00-103-071	संचालक, भूमी अभिलेख	494.77	435.38	59.39	12.00
रिक्त पदे न भरल्यामुळे आणि 7$^{व्या}$ वेतन आयोगाच्या थकबाकीचा दुसरा हप्ता न भरल्याने निधी प्रत्यार्पित करण्यात आला						
4	2053-00-093-002	आयुक्त, कोकण	195.46	141.67	53.79	27.51
5	2053-00-093-008	आयुक्त, अमरावती	68.02	51.74	16.28	23.93
6	2053-00-094-017	आयुक्त, नाशिक	111.04	97.34	13.70	12.33
7	2053-00-094-019	आयुक्त, अमरावती	121.74	108.00	13.74	11.28
8	2053-00-094-020	आयुक्त, नागपूर	129.41	113.12	16.28	12.58
9	2053-00-094-024	आयुक्त, कोकण	49.00	29.83	19.17	39.12
10	2053-00-094-028	आयुक्त, नागपूर	45.83	32.70	13.12	28.62
11	2053-00-094-029	आयुक्त, छत्रपती संभाजी नगर	62.83	51.94	10.88	17.31
12	2053-00-094-031	आयुक्त, कोकण	138.09	98.50	39.59	28.66
13	2053-00-094-033	आयुक्त, पुणे	261.60	209.83	51.76	19.78
14	2053-00-094-034	आयुक्त, अमरावती	245.70	210.55	35.14	14.30
15	2053-00-094-035	आयुक्त, नागपूर	175.59	142.81	32.77	18.66
16	2053-00-094-036	आयुक्त, छत्रपती संभाजी नगर	244.79	209.19	35.59	14.53
वित्त विभागाने खर्चावर घातलेली बंधने, सातव्या वेतन आयोगाच्या थकबाकीचा दुसरा हप्ता भरणा लांबणीवर टाकणे आणि रिक्त पदे न भरल्याने निधी प्रत्यार्पित करण्यात आला						
17	2853-02-102-018	वाळू उत्खनन, साठवणूक आणि वाहतूक इत्यादींसाठी खर्च	488.90	54.26	434.64	88.90
नियंत्रण अधिका-यांकडून मागणी नसल्याने निधी प्रत्यार्पित करण्यात आला.						
स्त्रोत: 2023-24 चे तपशीलवार विनियोजन लेखे						

परिशिष्ट 4.1

(संदर्भ: परिच्छेद 4.2; पृष्ठ 125)

2023-24 दरम्यान केंद्र शासनाकडून लक्षणीय थेट हस्तांतरण प्राप्त झालेली अंमलबजावणी अभिकरणे

अनु. क्र.	केंद्र शासनाच्या योजनेचे नाव	अंमलबजावणी अभिकरणांचे नाव	2023-24 दरम्यान केंद्र शासनाने मुक्त केलेले (₹ कोटीत)
1.	जल जीवन अभियान/राष्ट्रीय ग्रामीण पेय जल अभियान - [9150]	राज्य जल व स्वच्छता अभियान, महाराष्ट्र, मुंबई	7444.29
2.	प्रधान मंत्री किसान सन्मान निधी -[3624]	कृषी विभाग, महाराष्ट्र	5954.73
3.	राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अधिनियमांतर्गत अन्नधान्यांच्या विकेंद्रीत प्रापणासाठी अन्न अर्थसहाय्य -[9533]	अन्न व नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण विभाग, महाराष्ट्र शासन	3923.29
4.	महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी कार्यक्रम - राज्यघटक [9219]	महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजना राज्य निधी संघटना महाराष्ट्र (राज्य घटक)	3548.38
5.	इतर स्वायत्त मंडळे -[3774]	टाटा मूलभूत संशोधन संस्था व होमी भाभा राष्ट्रीय संस्था	2328.20
6.	प्रगत संगणन विकास केंद्र (सी-डॅक) - [0529]	प्रगत संगणन विकास केंद्र (सी- सी-डॅक)-	270.00
7.	अटल भूजल योजना- [3282]	अटल जल - राज्य प्रकल्प व्यवस्थापन घटक, महाराष्ट्र	242.62
8.	खासदार स्थानिक क्षेत्र विकास योजना-[1261]	जिल्हाधिकारी, महाराष्ट्र	153.27
9.	राष्ट्रीय एड्स व लैंगिक संक्रमित रोग नियंत्रण कार्यक्रम -[9316]	महाराष्ट्र राज्य एड्स नियंत्रण संस्था	150.01
10.	सार्वजनिक वितरण व्यवस्थेअंतर्गत साखरेवर देय अर्थसहाय्य-[3043]	अन्न व नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण विभाग, महाराष्ट्र शासन	37.28
11.	राष्ट्रीय गोकुळ अभियान -[3033]	महाराष्ट्र पशुधन विकास मंडळ	32.62
12.	संशोधन आणि विकास प्रकल्प	टाटा मुलभूत संशोधन संस्था	30.90
13.	राष्ट्रीय सेवा योजना-[9230]	महाराष्ट्र राज्य राष्ट्रीय सेवा योजना कक्ष	28.00
14.	रक्त संक्रमण सेवा -[4061]	महाराष्ट्र राज्य एड्स नियंत्रण संस्था	16.60
15.	संशोधन प्रशिक्षण व अभ्यास आणि इतर रस्ते सुरक्षा योजना-[0848]	परिवहन आयुक्त कार्यालय	11.30
16.	भारताचे राष्ट्रीय महामार्ग प्राधिकरण - [0845]	महाराष्ट्र राज्य इमारत व इतर बांधकाम कामगार कल्याण मंडळ	10.10

परिशिष्ट - 4.1 (समाप्त)			
अनु. क्र.	**केंद्र शासनाच्या योजनेचे नाव**	**अंमलबजावणी अभिकरणांचे नाव**	**2023-24 दरम्यान केंद्र शासनाने मुक्त केलेले (₹ कोटीत)**
17.	दुग्धशाळा विकासासाठी राष्ट्रीय कार्यक्रम -[9148]	महाराष्ट्र राज्य सहकारी दूध महासंघ मर्यादित	6.92
18.	कृषी अर्थशास्त्र आणि सांख्यिकी-[4136]	कृषी विद्यापीठे	6.10
19.	कृषी अर्थशास्त्र आणि सांख्यिकी-[4136]	कृषी आयुक्तालय	4.05
20.	आस्थापना खर्च-[3493]	डहाणू तालुका पर्यावरण संरक्षण प्राधिकरण	3.78
21.	एएसपीआयआरई (नावीन्यपूर्ण उपक्रम, ग्रामीण उद्योग आणि उद्योजकतेला प्रोत्साहन)-[3403]	खादी आणि ग्रामोद्योग आयोग -	2.84
22.	कृषी जनगणना-[4141]	कृषी आयुक्तालय	2.81
23.	ग्रामविकास कार्यक्रम आणि जिल्हा नियोजन प्रक्रियेचे बळकटीकरण करण्यासाठी व्यवस्थापन सहाय्य -[0821]	यशवंतराव चव्हाण विकास प्रशासन प्रबोधिनी, (यशदा)	1.33
24.	अंतराळ विज्ञान प्रोत्साहन -[2792]	शैक्षणिक विद्यापीठे	1.05
25.	भारताचे राष्ट्रीय महामार्ग प्राधिकरण -[0845]	जिल्हा खनिकर्म अधिकारी	0.93
26.	आस्थापना खर्च -[3462]	महाराष्ट्र राष्ट्रीय विधी विद्यापीठ मुंबई	0.56
27.	केंद्रीय माहिती आयोग आणि माहितीचा अधिकार- [1951]	यशवंतराव चव्हाण विकास प्रशासन प्रबोधिनी, (यशदा)	0.38
28.	कृषी पायाभूत सुविधा निधी -[3894]	कृषी आयुक्तालय	0.25
29.	मेट्रो प्रकल्प -[3180]	लातूर शहर महानगरपालिका	0.16
30.	इतर संस्थांना अनुदाने -[3758]	शैक्षणिक विद्यापीठे	0.07
		एकूण	**24212.81**
स्रोत: वित्तीय लेखे 2023-24			

परिशिष्ट 4.2

(संदर्भ: परिच्छेद 4.3; पृष्ठ 126)

प्रलंबित उपयोगिता प्रमाणपत्रांची विभाग निहाय विभागणी

अनु क्र.	विभाग	प्रमाणपत्रांची संख्या	रक्कम (₹ कोटीत)
1	नगर विकास विभाग	633	11261.15
2	नियोजन विभाग	4711	4842.30
3	जलसंपदा विभाग	125	3545.65
4	ग्रामविकास विभाग	408	3528.98
5	समाज कल्याण व विशेष सहाय्य विभाग	1238	2332.31
6	आदिवासी विकास विभाग	1040	1726.93
7	गृहनिर्माण विभाग	14	1605.48
8	पर्यटन आणि सांस्कृतिक कार्य विभाग	306	1466.34
9	सहकार, पणन आणि वस्त्रोद्योग विभाग	80	1339.61
10	शालेय शिक्षण आणि क्रीडा विभाग	495	913.08
11	उद्योग, ऊर्जा आणि कामगार विभाग	23	686.30
12	सामान्य प्रशासन विभाग	87	549.16
13	गृह विभाग	143	406.03
14	वैद्यकीय शिक्षण आणि औषधीद्रव्ये विभाग	42	353.75
15	पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग	62	353.73
16	पर्यावरण विभाग	89	314.81
17	अल्पसंख्यांक विकास विभाग	151	282.91
18	कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धविकास आणि मत्स्यव्यसाय	197	266.58
19	वित्त विभाग	2	200.01
20	विमुक्त जनजाती व भटक्या जमाती विशेष मागासवर्गीय प्रवर्ग आणि इतर मागासवर्गीय प्रवर्ग कल्याण विभाग	7	182.59
21	महसूल आणि वन विभाग	297	143.87
22	महिला व बाल विकास विभाग	113	129.86
23	सार्वजनिक आरोग्य विभाग	126	90.11
24	अन्न, नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण विभाग	155	78.14
25	इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग	94	63.52
26	उच्च आणि तंत्र शिक्षण विभाग	48	31.92
27	कौशल्य, रोजगार, उद्योजकता आणि नाविन्यपूर्ण उपक्रम विभाग	8	23.07
28	विधी व न्याय विभाग	9	14.60
29	विधान मंडळ	1	9.99
30	मृद व जलसंधारण विभाग	65	9.34
31	सार्वजनिक बांधकाम विभाग	20	3.14
32	मराठी भाषा विभाग	4	0.83
	एकूण	**10793**	**36756.09**

स्त्रोत: वित्तीय लेखे 2023-24

परिशिष्ट 4.3 *(संदर्भ: परिच्छेद 4.4; पृष्ठ 128)* **2023-24 पर्यंत प्रलंबित तपशीलवार आकस्मिक देयकांचा तपशील**			
अनु क्र.	**विभाग**	**संक्षिप्त आकस्मिक देयकांची संख्या**	**रक्कम (₹ कोटीत)**
1	वैद्यकीय शिक्षण आणि औषधीद्रव्ये विभाग	519	2400.86
2	सार्वजनिक आरोग्य विभाग	166	756.17
3	गृह विभाग	213	277.58
4	नियोजन विभाग	42	96.59
5	वित्त विभाग	53	40.12
6	सामान्य प्रशासन विभाग	122	29.69
7	अन्न पुरवठा, नागरी आणि ग्राहक संरक्षण विभाग	50	28.75
8	विधी व न्याय विभाग	62	20.66
9	शालेय शिक्षण आणि क्रीडा विभाग	12	8.86
10	महाराष्ट्र विधिमंडळ सचिवालय	1	7.43
11	पर्यटन आणि सांस्कृतिक कार्य विभाग	12	1.46
12	उद्योग, ऊर्जा आणि कामगार विभाग	9	1.29
13	कौशल्य, रोजगार, उद्योजकता आणि नाविन्यपूर्ण उपक्रम विभाग	7	1.16
14	उच्च आणि तंत्र शिक्षण विभाग	24	0.85
15	अपंग व्यक्ती कल्याण विभाग	9	0.80
16	महसूल आणि वन विभाग	54	0.78
17	ग्रामीण विकास विभाग	11	0.38
18	सामाजिक न्याय आणि विशेष सहाय्य विभाग	6	0.35
19	सहकार, पणन आणि वस्त्रोद्योग विभाग	21	0.21
20	विमुक्त जनजाती, भटक्या जमाती, विशेष मागासवर्गीय प्रवर्ग आणि इतर मागास वर्ग कल्याण विभाग	3	0.20
21	मराठी भाषा विभाग	7	0.17
22	महिला आणि बाल विकास विभाग	6	0.12
23	आदिवासी विकास विभाग	11	0.04
24	कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धविकास आणि मत्स्यव्यवसाय	5	0.02
25	रोजगार आणि स्वयंरोजगार	2	0.02
26	जलसंपदा विभाग	2	0.01
27	नगर विकास विभाग	1	0.01
28	गृहनिर्माण विभाग	3	0.01
29	मृद व जल संधारण विभाग	2	0.01
30	संसदीय कामकाज विभाग	1	0.01
31	पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग	1	0.004
	एकूण	**1438**	**3674.60**
स्त्रोत: वित्तीय लेखे 2023-24			

परिशिष्ट 4.4

(संदर्भः परिच्छेद 4.11; पृष्ठ 139)

स्वायत्त संस्थांकडून लेखे/लेखापरीक्षा अहवाल सादर करण्यातील विलंब

अनु क्र.	संस्थेचे नाव	भारताचे नियंत्रक आणि महालेखापरीक्षक यांच्या सेवा, शर्ती व अटी अधिनियम 1971, च्या कलमांतर्गत लेखापरीक्षणाचा/ सोपवणूकीचा कालावधी	कोणत्या वर्षापर्यंत लेखे सादर केले	लेखापरीक्षणाला लेखे सादर करण्याची नियत तिथी	लेखे सादर करण्यातील विलंब		कोणत्या कालावधी पर्यंत पृथक लेखापरीक्षा अहवाल जारी केला	पृथक लेखापरीक्षण अहवाल विधिमंडळास सादर
					लेखे प्राप्त झाल्याची तारीख	विलंबाचा कालावधी (महिन्यांमध्ये)		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
1	महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग, मुंबई	01/04/ 2018 पासून भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांच्या (सेवा, शर्ती व अटी) अधिनियम, 1971 चे कलम 19(3)	2022-23	30/06/2023	15/07/2024	13 महिने	2021-22	2020-21 आणि 2021-22 चा पृथक लेखापरीक्षण अहवाल जुलै 2022 मध्ये सादर केला गेला.
2	महाराष्ट्र राज्य बाल हक्क संरक्षण आयोग	भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांच्या (सेवा, शर्ती व अटी) अधिनियम, 1971 च्या कलम 19(2) अंतर्गत	2017-18	30/06/2018	22/02/2022	44 महिने	2017-18	2017-18 चा पृथक लेखापरीक्षण अहवाल मार्च 2023 मध्ये सादर केला गेला.
3	महाराष्ट्र राज्य अल्पसंख्यांक आयोग	भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांच्या (सेवा, शर्ती व अटी) अधिनियम, 1971 चे कलम 19(3) (अस्तित्व असेपर्यंत सोपविले)	2015-16	30/06/2016	15/11/2021	65 महिने	2015-16	2015-16 चा पृथक लेखापरीक्षण अहवाल मार्च 2022 मध्ये सादर केला गेला.
4	महाराष्ट्र गृहनिर्माण आणि क्षेत्र विकास प्राधिकरण	01/04/2023 ते 31/03/2028 भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांच्या (सेवा, शर्ती व अटी) अधिनियम, 1971 च्या कलम 20(1) अंतर्गत	2022-23	30/06/2023	31/01/2024	07 महिने	2021-22	2020-21 चा पृथक लेखापरीक्षण अहवाल ऑगस्ट 2023 मध्ये सादर केला गेला.

परिशिष्ट - 4.4 (पुढे चालू)								
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
5	झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरण , मुंबई	01/04/2021 ते 31/03/2026 भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांच्या (सेवा, शर्ती व अटी) अधिनियम, 1971 च्या कलम 20(1) अंतर्गत	2022-23	30/06/2023	20/12/2023	06 महिने	2022-23	2021-22 चा पृथक लेखापरीक्षण अहवाल डिसेंबर 2023 मध्ये सादर केला गेला.
6	झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरण ,पुणे	01/04/2022 ते 31/03/2027 भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांच्या (सेवा, शर्ती व अटी) अधिनियम, 1971 च्या कलम 20(1) अंतर्गत	2022-23	30/06/2023	12/06/2024	11 महिने	2021-22	2021-22 चा पृथक लेखापरीक्षण अहवाल जुलै 2024 मध्ये सादर केला गेला.
7	महाराष्ट्र स्थावर संपदा नियामक प्राधिकरण (महारेरा)	भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांच्या (सेवा, शर्ती व अटी) अधिनियम, 1971 च्या कलम 19(2) अंतर्गत	2022-23	30/06/2023	04/01/2024	06 महिने	2022-23	2021-22 चा पृथक लेखापरीक्षण अहवाल मार्च 2023 मध्ये सादर केला गेला. 2022-23 चा पृथक लेखापरीक्षण अहवाल जुलै 2024 मध्ये सादर केला गेला.
8	राजीव गांधी विज्ञान आणि तंत्रज्ञान आयोग	भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांच्या (सेवा, शर्ती व अटी) अधिनियम, 1971 च्या कलम 19(3) अंतर्गत 01/04/2010 पासून पुढे अस्तित्व असेपर्यंत	2023-24	30/06/2024	14/08/2024	01 महिना	2022-23	2021-22 चा पृथक लेखापरीक्षण अहवाल मार्च 2023 मध्ये सादर केला गेला.
9	महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळ, पुणे	01/04/2021 ते 31/03/2026 भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांच्या (सेवा, शर्ती व अटी) अधिनियम, 1971 च्या कलम 19(3) अंतर्गत	2022-23	30/06/2023	18/06/2024	12 महिने	2020-21	2018-19 आणि 2019-20 चे पृथक लेखापरीक्षण अहवाल फेब्रुवारी 2024 मध्ये सादर केले गेले.

परिशिष्ट - 4.4 (पुढे चालू)								
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
10	कोंकण पाटबंधारे विकास महामंडळ,	01/04/2018 ते 31/03/2023 भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांच्या (सेवा, शर्ती व अटी) अधिनियम, 1971 च्या कलम 19(3) अंतर्गत	2021-22 2022-23 2023-24	30/06/2022 30/06/2023 30/06/2024	09/01/2024 27/02/2024 19/11/2024	18 महिने 8 महिने 5 महिने	2022-23	2018-19, 2019-20 आणि 2020-21 चे पृथक लेखापरीक्षण अहवाल ऑगस्ट 2023 मध्ये सादर केले गेले.
11	महाराष्ट्र जलसंपदा नियामक प्राधिकरण	01/04/2020 ते 31/03/2025 भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांच्या (सेवा, शर्ती व अटी) अधिनियम, 1971 च्या कलम 20(1) अंतर्गत	2022-23	30/06/2023	04/01/2024	6 महिने	2022-23	2020-21 आणि 2021-22 चे पृथक लेखापरीक्षण अहवाल फेब्रुवारी 2024 मध्ये सादर केले गेले.
12	मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण	01/04/2019 ते 31/03/2024 भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांच्या (सेवा, शर्ती व अटी) अधिनियम, 1971 च्या कलम 20(1) अंतर्गत	2022-23 2023-24	30/06/2023 30/06/2024	09/01/2024 07/10/2024	6 महिने 3 महिने	2022-23	2021-22 चा पृथक लेखापरीक्षण अहवाल ऑगस्ट 2023 मध्ये सादर केला गेला.
13	महाराष्ट्र इमारत आणि इतर बांधकाम कामगार कल्याण मंडळ	भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांच्या (सेवा, शर्ती व अटी) अधिनियम, 1971 च्या कलम 19(2) अंतर्गत	2020-21 2021-22	30/06/2021 30/06/2022	03/07/2024 06/09/2024	36 महिने 26 महिने	2019-20	2019-20 चा पृथक लेखापरीक्षण अहवाल डिसेंबर 2021 मध्ये सादर केला गेला.
14	विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळ, नागपूर	01/04/2022 ते 31/03/2027 भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांच्या (सेवा, शर्ती व अटी) अधिनियम, 1971 च्या कलम 19(3) अंतर्गत	2022-23	30/06/2023	18/03/2024	9 महिने	2022-23	2019-20 चा पृथक लेखापरीक्षण अहवाल डिसेंबर 2022 मध्ये सादर केला गेला.

परिशिष्ट - 4.4 (पुढे चालू)

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
15	गोदावरी मराठवाडा पाटबंधारे विकास महामंडळ, छत्रपती संभाजीनगर	01/04/2019 ते 31/03/2024 भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांच्या (सेवा, शर्ती व अटी) अधिनियम, 1971 च्या कलम 19(3) अंतर्गत	2020-21	30/06/2021	27/05/2024	35 महिने	2020-21	2019-20 चा पृथक लेखापरीक्षण अहवाल ऑगस्ट 2023 मध्ये सादर केला गेला.
16	तापी पाटबंधारे विकास महामंडळ, जळगाव	01/04/2018 ते 31/03/2023 भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांच्या (सेवा, शर्ती व अटी) अधिनियम, 1971 च्या कलम 19(3) अंतर्गत	2020-21 2021-22	30/06/2021 30/06/2022	20/03/2024 20/03/2024	33 महिने 21 महिने	2021-22	2019-20 चा पृथक लेखापरीक्षण अहवाल डिसेंबर 2022 मध्ये सादर केला गेला.
17	महाराष्ट्र जलसंधारण महामंडळ, छत्रपती संभाजीनगर	1 एप्रिल 2001 पासून पुढे भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांच्या (सेवा, शर्ती व अटी) अधिनियम, 1971 च्या कलम 19(3) अंतर्गत	2019-20 2020-21 2021-22	30/06/2020 30/06/2021 30/06/2022	25/07/2024 25/07/2024 25/07/2024	49 महिने 37 महिने 25 महिने	2018-19	2015-16 ते 2018-19 पर्यंतचे पृथक लेखापरीक्षण अहवाल जुलै 2024 मध्ये सादर केले गेले.
18	महाराष्ट्र राज्य हज समिती	भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांच्या (सेवा, शर्ती व अटी) अधिनियम, 1971 च्या कलम 19(2) अंतर्गत	निरंक	---	---	---	--	---
19	प्रवेश नियामक प्राधिकरण*	12/05/2015 ते 22/08/2019.आणि 22/08/2019 ते 31/03/2024 भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांच्या (सेवा, शर्ती व अटी) अधिनियम, 1971 च्या कलम 20(1) अंतर्गत	निरंक	--	--	--	--	--

परिशिष्ट - 4.4 (पुढे चालू)								
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
20	शुल्क नियामक प्राधिकरण	18/03/2016 ते 31/03/2021 भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांच्या (सेवा, शर्ती व अटी) अधिनियम, 1971 च्या कलम 20(1) अंतर्गत	2020-21	30/06/2021	07/10/2022	15 महिने	2020-21	2016-17 चा पृथक लेखापरीक्षण अहवाल डिसेंबर 2022 मध्ये सादर केला गेला.
21	महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग	विद्युत अधिनियम, 2003 च्या कलम 104 सह भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांच्या सेवा, शर्ती व अटी अधिनियम 1971 च्या कलम 20 (1) अंतर्गत	2022-23	31 जुलै	15/01/2024 (सुधारित)	(लेखापरीक्षण न झालेले लेखे ह्या कार्यालयात वेळेत प्राप्त झाले)	2021-22	वर्ष 2021-22 चा पृथक लेखापरीक्षण अहवाल 24 जुलै 2023 रोजी विधिमंडळात सादर केला गेला
22	महाराष्ट्र खादी आणि ग्रामोद्योग मंडळ, मुंबई	01/04/2022 ते 31/03/2027	2022-23	30 सप्टेंबर 2023	22/03/2024	9 महिने आणि 21 दिवस	2020-21	2020-21 चा पृथक लेखापरीक्षण अहवाल 15 मार्च 2022 रोजी विधिमंडळात सादर केला गेला.
23	महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण, मुंबई	01/04/2012 ते 31/3/2027 कलम 20(1) अंतर्गत	2018-19	जून 2019	13/05/2022	34 महिने	2018-19	2017-18 आणि 2018-19 चे पृथक लेखापरीक्षण अहवाल 19/7/2023 रोजी सादर केले गेले.
24	पर्यायी वनीकरण निधी व्यवस्थापन व नियोजन प्राधिकरण	1/4/2011 पासून भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांच्या सेवा, शर्ती व अटी अधिनियम, कलम 20(1) अंतर्गत	2021-22	जून 2022	21/03/2024	21 महिने	2020-21	पृथक लेखापरीक्षण अहवाल अद्याप सादर केलेला नाही
25	महाराष्ट्र सागरी मंडळ, मुंबई	31 मार्च 2026 पर्यंत भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांच्या (सेवा, शर्ती व अटी) अधिनियम, 1971 च्या कलम 20(1) च्या अंतर्गत	2022-23	जून 2023	03/01/2024	6 महिने	2021-22	2015-16 चा पृथक लेखापरीक्षण अहवाल 27/11/2018 रोजी सादर केला गेला.

परिशिष्ट - 4.4 (समाप्त)								
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
26	महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, मुंबई	01/04/2018 ते 31/03/2023 कलम 20(1) अंतर्गत	2022-23	जून 2023	06/03/2024	9 महिने	2021-22	2021-22 चा पृथक लेखापरीक्षण अहवाल 12/07/2024 रोजी सादर केला गेला.
27	महाराष्ट्र राज्य विधी सेवा प्राधिकरण, मुंबई	राज्य जिल्हा विधी सेवा प्राधिकरणाचे लेखापरीक्षण, भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांच्या सेवा, शर्ती व अटी अधिनियम, 1971 च्या कलम 19 (2) अंतर्गत केले	2017-18 2018-19 2019-20 2020-21 2021-22 2022-23	जून 2018 जून 2019 जून 2020 जून 2021 जून 2022 जून 2023	16/07/2024 16/07/2024 16/07/2024 16/07/2024 16/07/2024 16/07/2024	72 महिने 60 महिने 48 महिने 36 महिने 24 महिने 12 महिने	2016-17	पृथक लेखापरीक्षण अहवाल अद्याप सादर केलेला नाही
28	महाराष्ट्र राज्य मानवी हक्क आयोग	भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांच्या सेवा, शर्ती व अटी अधिनियम 1971 च्या कलम 19(2) सह मानवाधिकार संरक्षण अधिनियम 1993 च्या नियम 35 (2) नुसार लेखापरीक्षण केले गेले	2021-22 2022-23	जून 2022 जून 2023	15/09/2023 15/09/2023	15 महिने 02 महिने	2022-23	2002-03 चा पृथक लेखापरीक्षण अहवाल अद्याप सादर केलेला नाही

*प्रवेश नियामक प्राधिकरणाने अभिलेखे उपलब्ध न केल्यामुळे वार्षिक लेखे प्रधान महालेखाकारांकडे परत करण्यात आले आहेत.

स्त्रोत: प्रधान महालेखाकार (लेखापरीक्षा)-I मुंबई, प्रधान महालेखाकार (लेखापरीक्षा)-II नागपूर यांच्या कार्यालयांकडून प्राप्त केलेली माहिती.

परिशिष्ट - 4.5

(संदर्भ: परिच्छेद 4.12; पृष्ठ 141)

विभागाद्वारे व्यवस्थापित व्यावसायिक आणि अर्ध-व्यावसायिक उपक्रमांची सारांशित आर्थिक स्थिती

(एकूणसह एकत्रित)

अ.क्र	उपक्रमाचे नाव	सुरू झाल्याचे वर्ष	लेख्यांचा कालावधी	किमान शासकीय भांडवल	घसारा किमतीत मालमत्ता समूह	वर्षभरात झालेला घसारा	उलाढाल	निव्वळ नफा (+)/तोटा (-)	भांडवलावरील व्याज	एकूण परतावा (9+10)	भांडवलावरील परताव्याची टक्केवारी (11/5*100)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
										(₹ लाखात)	(% मध्ये)
	कृषी, पशु संवर्धन, दुग्ध विकास आणि मत्स्य विभाग										
	मुंबई क्षेत्र										
1	बृहन्मुंबई दुग्ध योजना, वरळी	1947	2016-17	0.00	1,608.47	65.65	4,866.54	-3,145.13	0.00	-3,145.13	0.00
2	दूध वाहतूक योजना, वरळी	1951	2006-07	261.62	65.00	6.27	872.07	0.00	27.47	27.47	10.50
3	मदर दुग्धशाळा (डेअरी), कुर्ला	1975	2016-17	2,356.63	1,241.80	31.44	2,170.25	-1,990.07	247.45	-1,742.63	-73.95
4	मध्यवर्ती (सेंट्रल) दुग्धशाळा, गोरेगाव	1951	2016-17	8,067.01	844.88	27.86	801.84	-2,054.91	847.04	-1,207.87	-14.97
5	घटक योजना, मुंबई	1950	2014-15	3,143.95	2,508.66	71.17	0.00	61.33	330.11	391.44	12.45
6	कृषी योजना, मुंबई	1950	2014-15	991.84	964.64	20.82	0.00	-140.14	104.14	-35.99	-3.63
7	विद्युत योजना, मुंबई	1950	2014-15	419.51	10.52	0.61	0.00	-274.60	44.05	-230.55	-54.96
8	पाणी पुरवठा योजना, मुंबई	1950	2014-15	1,381.06	838.60	37.61	0.00	-605.49	145.01	-460.48	-33.34
9	पशुखाद्य योजना, मुंबई	1950	2014-15	-132.38	17.82	0.61	0.00	413.66	-13.90	399.76	-301.98
10	पशुपालन आणि संगोपन शेती, पालघर	1979	2015-16	117.80	43.62	2.30	0.00	-101.62	12.37	-89.26	-75.77
11	दुग्धशाळा प्रकल्प, दापचरी	1960	2016-17	1,098.65	349.79	184.01	35.57	-1,069.53	115.36	-954.17	-86.85
12	शासकीय दूध योजना, शासन-भिवंडी	1987	2015-16	133.87	24.94	0.03	0.00	-30.94	14.06	-16.89	-12.61
13	शासकीय दूध शीतकरण केंद्र सरळगाव, (जिल्हा: ठाणे)	1978	2015-16	42.20	11.11	0.25	0.00	-14.21	4.43	-9.77	-23.16
14	शासकीय दूध योजना, खोपोली	1966	2016-17	228.94	100.57	9.20	284.81	-171.58	24.04	-147.54	-64.45
15	शासकीय दूध योजना, महाड	1966	2015-16	169.66	64.76	0.94	0.00	-46.08	17.81	-28.26	-16.66
16	शासकीय दूध योजना, चिपळूण	1966	2016-17	284.64	59.29	5.40	175.80	-179.42	29.89	-149.53	-52.53

परिशिष्ट - 4.5 (पुढे चालू)

अ.क्र	उपक्रमाचे नाव	सुरू झाल्याचे वर्ष	लेख्यांचा कालावधी	किमान शासकीय भांडवल	घसारा किमतीत मालमत्ता समूह	वर्षभरात झालेला घसारा	उलाढाल	निव्वळ नफा (+)/तोटा (-)	भांडवलावरील व्याज	एकूण परतावा (9+10)	भांडवलावरी परताव्याची टक्केवारी (11/5*100)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
17	शासकीय दूध योजना, रत्नागिरी	1965	2015-16	607.70	97.90	2.88	398.03	-219.50	63.81	-155.70	-25.62
18	शासकीय दूध योजना, कणकवली	1966	2016-17	191.31	200.04	5.95	655.05	-94.97	20.09	-74.88	-39.14
	एकूण			**19,364.00**	**9,052.41**	**472.98**	**10,259.96**	**-9,663.21**	**2,033.21**	**-7,629.99**	**-39.40**
	पुणे क्षेत्र										
19	शासकीय दूध योजना, पुणे	1950	2020-21	3052.45	272.75	14.69	-674.72	-394.69	305.25	-107.72	-0.38
20	शासकीय दूध योजना, महाबळेश्वर	1966	2020-21	408.18	148.94	2.47	0.00	-136.47	42.86	-93.61	-22.93
21	शासकीय दूध योजना, सातारा	1979	2020-21	1,588.11	2,022.82	21.73	0.00	-342.50	166.75	-175.75	-11.07
22	शासकीय दूध योजना, मिरज	1961	2018-19	2,096.58	396.25	24.25	2,956.55	-7,104.44	220.14	-6,884.30	-328.36
23	शासकीय दूध योजना, सोलापूर	1960	2019-20	92.31	19.43	1.28	0.00	-160.34	9.69	-150.65	-163.19
	एकूण			**7,237.63**	**2,860.19**	**64.42**	**2,281.83**	**-8,138.44**	**744.69**	**-7,412.03**	**-525.93**
	नाशिक क्षेत्र										
24	शासकीय दूध योजना, नाशिक	1960	2019-20	128.09	55.04	1.75	0.00	-236.07	13.45	-222.62	-173.80
25	शासकीय दूध योजना, वणी (जिल्हा: नाशिक)	1978	2020-21	21.74	14.57	0.08	0.00	-7.79	2.28	-5.51	0.00
26	शासकीय दूध योजना, अहमदनगर	1969	2020-21	153.55	75.28	8.05	0.00	-135.18	16.12	-119.05	-77.54
27	शासकीय दूध योजना, चाळीसगाव	1969	2017-18	144.84	2.09	0.14	0.00	-75.47	15.21	-60.26	-41.60
28	शासकीय दूध योजना, धुळे	1961	2020-21	530.51	155.36	8.10	0.00	-181.15	55.70	-125.45	-23.65
	एकूण			**978.73**	**302.34**	**18.12**		**-635.66**	**102.76**	**-532.89**	**-316.59**
	छत्रपती संभाजीनगर क्षेत्र										
29	शासकीय दूध योजना, छत्रपती संभाजीनगर	1962	2018-19	5,040.15	436.25	11.09	3,646.01	-947.53	529.22	-418.32	-8.30
30	शासकीय दूध योजना, उदगीर	1971	2017-18	1,879.76	608.70	20.74	1,703.26	-1,030.57	197.38	-833.20	-44.32
31	शासकीय दूध योजना, बीड	1976	2020-21	7,345.64	455.03	10.50	1,114.70	-1,149.96	771.29	-378.67	-5.16

परिशिष्ट - 4.5 (पुढे चालू)

अ.क्र	उपक्रमाचे नाव	सुरू झाल्याचे वर्ष	लेख्यांचा कालावधी	किमान शासकीय भांडवल	घसारा किमतीत मालमत्ता समूह	वर्षभरात झालेला घसारा	उलाढाल	निव्वळ नफा (+)/तोटा (-)	भांडवलावरील व्याज	एकूण परतावा (9+10)	भांडवलावरी परताव्याची टक्केवारी (11/5*100)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
32	शासकीय दूध योजना, नांदेड	1977	2019-20	545.10	76.79	3.27	128.62	-350.32	57.24	-293.09	-53.77
33	शासकीय दूध योजना, भूम	1978	2019-20	1,727.79	104.47	0.00	183.59	-412.44	181.42	-231.02	-13.37
34	शासकीय दूध योजना, परभणी	1979	2021-22	14664.08	93.84	2.61	1381.44	-592.27	789.17	874.14	-5.96
	एकूण			**31,202.52**	**1775.08**	**48.21**	**8,157.62**	**-4,483.09**	**2525.72**	**-1280.16**	**-130.88**
	अमरावती क्षेत्र										
35	शासकीय दूध योजना, अमरावती	1962	2016-17	1,636.18	893.38	6.50	450.83	-403.49	171.80	-231.69	-14.16
36	शासकीय दूध योजना, अकोला	1962	2016-17	1,747.64	363.53	40.52	515.23	-705.60	183.50	-522.09	-29.87
37	शासकीय दूध योजना, यवतमाळ	2000	2017-18	1,586.49	168.50	4.86	68.27	-269.69	166.58	-103.11	-6.50
38	शासकीय दूध योजना, नांदूरा	1979	2017-18	564.83	53.66	1.35	79.77	-103.85	59.31	-44.54	-7.89
	एकूण			**5,535.14**	**1,479.06**	**53.23**	**1,114.10**	**-1,482.63**	**581.19**	**-901.44**	**-16.29**
	नागपूर क्षेत्र										
39	शासकीय दूध योजना, नागपूर	1958	2014-15	0.00	1,098.11	6.65	0.00	-631.65	0.00	-631.65	0.00
40	शासकीय दूध योजना, वर्धा	1976	2020-21	5,181.45	24.53	0.85	848.21	-710.47	544.05	-166.42	-3.21
41	शासकीय दूध योजना, चंद्रपूर	1979	2018-19	0.00	119.02	6.20	675.84	-444.55	0.00	-444.55	0.00
42	शासकीय दूध योजना, गोंदिया	1979	2019-20	3,698.04	113.53	4.15	371.31	-835.53	388.29	-447.23	-12.09
	एकूण			**8,879.49**	**1,355.19**	**17.86**	**1,895.36**	**-2,622.20**	**932.35**	**-1,689.85**	**-19.03**
	कृषी, पशु संवर्धन, दुग्ध विकास आणि मस्त्य विभाग										
43	बुलडोझर योजनेद्वारे भू-विकास, पुणे	1944	1994-95	144.26	77.47	4.52	46.75	-72.83	18.75	-54.08	-37.49
44	बुलडोझर योजनेद्वारे भू-विकास, छत्रपती संभाजीनगर	1960	1998-99	32.99	1.05	0.00	2.02	-23.42	4.78	-18.64	-56.50
45	बुलडोझर योजनेद्वारे भू-विकास, अमरावती	1965	1995-96	2.82	0.41	0.00	1.80	-4.46	0.40	-4.06	-143.97
46	बुलडोझर योजनेद्वारे भू-विकास, नागपूर	1996	1996-97	2.17	0.23	0.00	1.81	0.21	0.32	0.53	24.42
	एकूण			**182.24**	**79.16**	**4.52**	**52.38**	**-100.50**	**24.25**	**-76.25**	**-41.84**

परिशिष्ट - 4.5 (समाप्त)											
अ.क्र	उपक्रमाचे नाव	सुरू झाल्याचे वर्ष	लेख्यांचा कालावधी	किमान शासकीय भांडवल	घसारा किमतीत मालमत्ता समूह	वर्षभरात झालेला घसारा	उलाढाल	निव्वळ नफा (+)/तोटा (-)	भांडवलावरील व्याज	एकूण परतावा (9+10)	भांडवलावरी परताव्याची टक्केवारी (11/5*100)
	महसूल आणि वन विभाग										
47	वनविभागातील आलापल्ली आणि पेंडीगुंडम वन परिक्षेत्र लाकूड मिल आणि लाकूड वखार	1926	1985-86	1,857.85	15.27	9.27	826.24	383.32	170.74	554.06	29.82
	एकूण			**1,857.85**	**15.27**	**9.27**	**826.24**	**383.32**	**170.74**	**554.06**	**29.82**
	अन्न, नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण विभाग										
48	मुंबई व ठाणे शिधा वाटप क्षेत्रात खरेदी, वितरण आणि मूल्य नियंत्रण योजना	1959	2018-19	205,267.26	5,140.01	33.05	37,762.52	-50,660.51	16,755.28	-33,905.23	-16.52
49	मोफसिल क्षेत्रात खरेदी, वितरण आणि मूल्य नियंत्रण योजना	1957	2018-19	150,883.06	2,696.04	76.95	77,701.15	-43,029.17	32,479.56	-10,549.61	-6.99
				356,150.32	**7,836.05**	**110.00**	**115,463.67**	**-93,689.68**	**49,234.84**	**-44,454.84**	**-12.48**

परिशिष्ट - 4.6

(संदर्भ: परिच्छेद 4.12; पृष्ठ 141)

विभागाद्वारे व्यवस्थापित व्यावसायिक आणि अर्ध-व्यावसायिक उपक्रमांमध्ये लेखे अंतिम होण्याची स्थिती आणि शासकीय गुंतवणुकीची स्थिती

अनु क्र.	उपक्रमाचे नाव	लेखे कधी पर्यंत अंतिम झाले	मागील लेख्यानुसार गुंतवणूक (₹ कोटीत)	विलंबाने लेखे तयार करण्याची कारणे/ अभिप्राय
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
कृषी, पशु संवर्धन, दुग्ध विकास आणि मस्त्य विभाग				
मुंबई क्षेत्र				
1	बृहन्मुंबई दुग्ध योजना, वरळी	2016-17	(-)11.67	शासन आदेश दिनांक 17.7.2008 नुसार दुध वाहतूक योजना, वरळी बंद झाली.
2	दूध वाहतूक योजना, वरळी	2006-07	2.34	
3	मदर दुग्धशाळा (डेअरी), कुर्ला	2016-17	31.47	
4	मध्यवर्ती (सेंट्रल) दुग्धशाळा, गोरेगाव	2016-17	73.74	
5	घटक योजना, मुंबई	2014-15	30.33	
6	कृषी योजना, मुंबई	2014-15	10.45	
7	विद्युत योजना, मुंबई	2014-15	5.16	
8	पाणी पुरवठा योजना, मुंबई	2014-15	15.57	
9	पशुखाद्य योजना, मुंबई	2014-15	(-)3.33	
10	पशुपालन आणि संगोपन शेती, पालघर	2015-16	1.32	
11	दुग्धशाळा प्रकल्प, दापचरी	2016-17	16.25	
12	शासकीय योजना, गोवे-भिवंडी	2015-16	0.61	
13	शासकीय दूध शीतकरण केंद्र सरळगाव, (जिल्हा: ठाणे)	2015-16	0.21	
14	शासकीय दूध योजना, खोपोली	2016-17	2.69	
15	शासकीय दूध योजना, महाड	2015-16	1.45	
16	शासकीय दूध योजना, चिपळूण	2016-17	2.64	
17	शासकीय दूध योजना, रत्नागिरी	2015-16	7.22	
18	शासकीय दूध योजना, कणकवली	2016-17	2.24	
पुणे क्षेत्र				
19	शासकीय दूध योजना, पुणे	2020-21	(-)29.30	
20	शासकीय दूध योजना, महाबळेश्वर	2020-21	2.47	
21	शासकीय दूध योजना, सातारा	2020-21	21.98	
22	शासकीय दूध योजना, मिरज	2018-19	20.42	
23	शासकीय दूध योजना, सोलापूर	2019-20	1.73	
नागपूर क्षेत्र				
24	शासकीय दूध योजना, नागपूर	2014-15	1.25	
25	शासकीय दूध योजना, वर्धा	2020-21	61.78	
26	शासकीय दूध योजना, चंद्रपूर	2018-19	(-)0.04	
27	शासकीय दूध योजना, गोंदिया	2019-20	42.87	

परिशिष्ट - 4.6 (समाप्त)				
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
छत्रपती संभाजीनगर क्षेत्र				
28	शासकीय दूध योजना, छत्रपती संभाजीनगर	2018-19	72.33	
29	शासकीय दूध योजना, उदगीर	2017-18	39.48	
30	शासकीय दूध योजना, बीड	2020-21	82.54	
31	शासकीय दूध योजना, नांदेड	2019-20	11.03	
32	शासकीय दूध योजना, भूम	2019-20	20.36	
33	शासकीय दूध योजना, परभणी	2021-22	124.02	
नाशिक क्षेत्र				
34	शासकीय दूध योजना, नाशिक	2019-20	3.52	
35	शासकीय दूध योजना, वणी (जिल्हा.: नाशिक)	2019-20	0.23	
36	शासकीय दूध योजना, छत्रपती संभाजीनगर	2020-21	1.84	
37	शासकीय दूध योजना, चाळीसगाव	2017-18	1.82	
38	शासकीय दूध योजना, धुळे	2020-21	6.16	
अमरावती क्षेत्र				
39	शासकीय दूध योजना, अमरावती	2016-17	18.68	
40	शासकीय दूध योजना, अकोला	2016-17	21.69	
41	शासकीय दूध योजना, यवतमाळ	2017-18	17.41	
42	शासकीय दूध योजना, नांदूरा	2017-18	5.95	
कृषी, पशु संवर्धन, दुग्ध विकास आणि मस्त्य विभाग				
43	बुलडोझर योजनेद्वारे भू-विकास, पुणे	1994-95	4.00	
44	बुलडोझर योजनेद्वारे भू-विकास, छत्रपती संभाजीनगर	1998-99	21.93	
45	बुलडोझर योजनेद्वारे भू-विकास, अमरावती	1995-96	0.01	
46	बुलडोझर योजनेद्वारे भू-विकास, नागपूर	1996-97	2.18	
महसूल आणि वन विभाग				
47	वनविभागातील आलापल्ली आणि पेंडीगुंडम वन परिक्षेत्र लाकूड मिल आणि लाकूड वखार यांसह	1985-86	0.00	कोणताही व्यवहार नसलेले हे आजारी युनिट्स आहेत म्हणून त्यांनी लेखे बनविणे बंद केले आहे.
अन्न, नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण विभाग				
48	मुंबई व ठाणे शिधावाटप क्षेत्रात खरेदी, वितरण आणि मूल्य नियंत्रण योजना	2018-19	2,885.96	
49	मोफसिल क्षेत्रात खरेदी, वितरण आणि मूल्य नियंत्रण योजना	2018-19	1,363.09	
		एकूण	**5,016.05**	
स्त्रोतः प्रपत्र लेखे				

परिशिष्ट - 4.7

(संदर्भः परिच्छेद 4.15; पृष्ठ 142)

अफरातफर, गैरवापर इत्यादी प्रकरणांचे विभाग-निहाय/काल-निहाय विभाजन

(₹ लाखांत)

विभागाचे नाव	5 वर्षांपर्यंत	5-10 वर्ष	10-15 वर्ष	15-20 वर्ष	20-25 वर्ष	25 वर्ष आणि अधिक	एकूण
कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्ध विकास आणि मत्स्यव्यवसाय	0	0	6	4	0	32	**42**
	0	0	18.86	0.08	0	16.41	**35.35**
सहकार, पणन आणि वस्त्रोद्योग	0	0	0	0	0	1	**1**
	0	0	0	0	0	0.53	**0.53**
वित्त	1	0	0	1	18	4	**24**
	0.16	0	0	40.07	291.98	80.19	**412.4**
अन्न, नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण	0	0	0	0	0	8	**8**
	0	0	0	0	0	28.23	**28.23**
सामान्य प्रशासन	0	0	1	0	0	1	**2**
	0	0	1.29	0	0	1.29	**2.58**
भू-विज्ञान आणि खाणकाम	0	0	0	0	0	0	**0**
	0	0	0	0	0	0	**0**
उच्च आणि तंत्र शिक्षण	0	1	0	0	0	0	**1**
	0	1.39	0	0	0	0	**1.39**
गृह	4	7	2	4	2	9	**28**
	68.11	62.17	0.28	437.39	12.36	15.74	**596.05**
गृहनिर्माण	1	0	0	0	0	0	**1**
	0.69	0	0	0	0	0	**0.69**
उद्योग, ऊर्जा आणि कामगार	2	0	0	0	0	0	**2**
	27.68	0	0	0	0	0	**27.68**
विधी व न्याय	4	3	3	0	0	1	**11**
	3245.32	4.63	0.32	0	0	0.04	**3250.31**
वैद्यकीय शिक्षण आणि औषधीद्रव्ये	0	1	0	0	0	3	**4**
	0	3.53	0	0	0	14.98	**18.51**
मराठी भाषा विभाग	0	0	0	0	0	0	**0**
	0	0	0	0	0	0	**0**
नियोजन	1	2	2	4	2	1	**12**
	0.03	0.29	0.06	0.54	0.13	0	**1.05**
सार्वजनिक आरोग्य	0	0	2	0	0	5	**7**
	0	0	157	0	0	9.99	**166.99**
सार्वजनिक बांधकाम	0	1	1	3	6	7	**18**
	0	0	0	0.57	1.16	3.76	**5.49**
महसूल आणि वन	0	0	2	5	0	12	**19**
	0	0	64.38	32.07	0	9.87	**106.32**
ग्रामविकास आणि जलसंधारण	0	0	0	1	0	9	**10**
	0	0	0	0.35	0	129.76	**130.11**
शालेय शिक्षण आणि क्रीडा	0	0	0	0	0	1	**1**
	0	0	0	0	0	2.02	**2.02**

परिशिष्ट - 4.7 (समाप्त)							
विभागाचे नाव	**5 वर्षापर्यंत**	**5-10 वर्ष**	**10-15 वर्ष**	**15-20 वर्ष**	**20-25 वर्ष**	**25 वर्षे आणि अधिक**	**एकूण**
सामाजिक न्याय आणि विशेष सहाय्य	0	0	0	0	0	4	**4**
	0	0	0	0	0	87.92	**87.92**
आदिवासी विकास	0	0	3	3	0	1	**7**
	0	0	9.43	0.23	0	3.28	**12.94**
जलसंपदा	0	1	16	11	0	3	**31**
	0	0.06	9.07	6.22	0	0.11	**15.46**
पाणी पुरवठा आणि स्वच्छता	0	0	0	1	0	0	**1**
	0	0	0	3.4	0	0	**3.4**
महाराष्ट्र विधिमंडळ सचिवालय	1	0	0	0	1	0	**2**
	10.52	0	0	0	52.34	0	**62.86**
कौशल्य विकास आणि उद्योजकता	1	0	1	0	0	1	**3**
	17	0	0.49	0	0	290.37	**307.86**
एकूण	**15**	**16**	**39**	**37**	**29**	**103**	**239**
	3369.51	**72.07**	**261.18**	**520.92**	**357.97**	**694.49**	**5276.14**

स्त्रोतः संबंधित विभाग, अधिदान व लेखा कार्यालय, मुंबई; महालेखाकार (लेखापरीक्षा) -II, महाराष्ट्र, नागपूर यांचे कडून प्राप्त माहिती
कंसातील आकडे अफरातफर, नुकसान, गैरवापर इत्यादीची रक्कम दर्शवितात

परिशिष्ट - 4.8

(संदर्भ: परिच्छेद 4.15; पृष्ठ 142)

शासकीय सामुग्रीची चोरी, अफरातफर/नुकसानीमुळे शासनाला झालेल्या नुकसानीचा विभाग-निहाय/श्रेणी-निहाय तपशील

(₹ लाखांत)

विभागाचे नाव	चोरीची प्रकरणे		शासकीय सामुग्रीची अफरातफर/नुकसान		एकूण	
	प्रकरणांची संख्या	रक्कम	प्रकरणांची संख्या	रक्कम	प्रकरणांची संख्या	रक्कम
कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्ध विकास आणि मत्स्यव्यवसाय	8	1.73	34	33.63	42	35.36
सहकार, पणन आणि वस्त्रोद्योग	1	0.53	0	0	1	0.53
वित्त	19	292.14	5	120.26	24	412.4
अन्न, नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण	0	0	8	28.23	8	28.23
सामान्य प्रशासन	1	1.29	1	1.29	2	2.58
भूविज्ञान आणि खाणकाम	0	0	0	0	0	0
उच्च आणि तंत्र शिक्षण	0	0	1	1.39	1	1.39
गृह	10	70.32	18	525.73	28	596.05
गृहनिर्माण	1	0.69	0	0	1	0.69
उद्योग, उर्जा आणि कामगार	2	27.68	0	0	2	27.68
विधी व न्याय	7	5.55	4	3244.76	11	3250.31
महाराष्ट्र विधीमंडळ सचिवालय	0	0	2	62.86	2	62.86
वैद्यकीय शिक्षण आणि औषधीद्रव्ये	1	3.53	3	14.98	4	18.51
दुध पुरवठा विकास	0	0	0	0	0	0
नियोजन	11	0.92	1	0.13	12	1.05
सार्वजनिक आरोग्य	0	0	7	166.99	7	166.99
सार्वजनिक बांधकाम	1	0	17	5.48	18	5.48
महसूल आणि वन	4	31.75	15	74.57	19	106.32
ग्रामविकास आणि जलसंधारण	2	3.51	8	126.6	10	130.11
शालेय शिक्षण आणि क्रीडा	0	0	1	2.02	1	2.02
सामाजिक न्याय आणि विशेष सहाय्य	0	0	4	87.92	4	87.92
आदिवासी विकास	2	1.8	5	11.14	7	12.94
जलसंपदा	29	13.62	2	1.84	31	15.46
पाणी पुरवठा आणि स्वच्छता	1	3.4	0	0	1	3.4
कौशल्य विकास आणि उद्योजकता	2	17.49	1	290.37	3	307.86
एकूण	**102**	**475.95**	**137**	**4800.19**	**239**	**5276.14**

स्त्रोतः संबंधित विभाग, अधिदान व लेखा कार्यालय, मुंबई; प्रधान महालेखाकार (लेखापरीक्षा) -II, महाराष्ट्र, नागपूर यांचेकडून प्राप्त माहिती

परिशिष्ट - 4.9 *(संदर्भ: परिच्छेद 4.16; पृष्ठ 143)* **आहरण व संवितरण अधिकाऱ्यांच्या बँक खात्यात असलेल्या आखर्चित शिल्लक रकमेचा विभागनिहाय तपशील** **(₹ कोटीत)**				
विभागाचे नाव	**आहरण व संवितरण अधिकाऱ्यांची एकूण संख्या**	**2023-24 मध्ये उघडलेल्या बँक खात्यांची संख्या**	**2023-24 मध्ये हस्तांतरित केलेली रक्कम**	**31 मार्च 2024 अखेरीस आखर्चित रक्कम**
सामान्य प्रशासकीय विभाग	161	12	654.72	50.83
गृह विभाग	1378	0	8462.54	282.39
महसूल आणि वन विभाग	2358	22	1956.70	198.18
कृषि, पशूसंवर्धन, दुग्ध विकास	1058	0	9527.14	412.18
शालेय शिक्षण विभाग	496	4	9246.63	882.86
नगर विकास विभाग	97	6	17898.65	800.45
वित्त विभाग	170	3	3452.51	3.96
सार्वजनिक बांधकाम विभाग	649	3	1214.69	152.03
जलसंपदा विभाग	558	15	956.69	57.06
विधी आणि न्याय विभाग	863	36	1003.52	25.76
उद्योग, ऊर्जा, कामगार आणि खनिकर्म विभाग	266	5	109.84	5.00
ग्रामीण विकास विभाग	608	2	16620.14	3399.01
अन्न व नागरी पुरवठा विभाग	172	8	244.14	14.54
सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग	739	7	2906.59	586.18
नियोजन विभाग	102	1	4354.06	733.00
संसदीय कार्य	0	0	0	0
गृहनिर्माण विभाग	27	0	0.13	0
सार्वजनिक आरोग्य विभाग	860	19	2468.84	146.24
वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग	138	11	891.26	115.49
आदिवासी विकास विभाग	995	19	2552.58	224.82
पर्यावरण विभाग	2	0	0	0
सहकार व वस्त्रोद्योग विभाग	682	2	428.33	7.72
उच्च व तंत्र शिक्षण आणि रोजगार विभाग	738	3	4839.63	14.34
महिला व बाल विकास विभाग	583	2	412.41	125.82
पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग	69	4	99.53	1.66
उद्योजकता आणि नवोन्मेष विभाग	59	0	436.44	3.90
उद्योग व खनिकर्म	2	0	0	0
महाराष्ट्र विधिमंडळ सचिवालय विभाग	3	0	0	0
पर्यटन व सांस्कृतीक कार्य विभाग	20	0	29.93	6.18

परिशिष्ट - 4.9 (समाप्त)				
विभागाचे नाव	**आहरण व संवितरण अधिकाऱ्यांची एकूण संख्या**	**2023-24 मध्ये उघडलेल्या बँक खात्यांची संख्या**	**2023-24 मध्ये हस्तांतरित केलेली रक्कम**	**31 मार्च 2024 अखेरीस आखर्चित रक्कम**
अल्प संख्यांक विकास विभाग	3	0	2.14	0
मराठी भाषा विभाग	3	0	10.91	0
इतर मागासवर्गीय बहुजन कल्याण विभाग	36	29	237.62	113.44
मृद आणि जलसंवर्धन विभाग	189	12	68.47	4.54
अपंगत्व असलेल्या व्यक्ती आणि कल्याण विभाग	1	0	0	0
विमुक्त जाती, भटक्या-जमाती, इतर मागास वर्ग व विशेष मागास प्रवर्ग	1	1	0	0
एकूण	**14086**	**226**	**91086.80**	**8367.58**
स्त्रोत : वित्त लेखे 2023-24 आणि लेखा आणि कोषागार संचालकांकडून मिळालेली माहिती				